

frigør TV 2 fra en lang række politiske bindinger og vil kunne gøre TV 2 økonomisk og som selskab stærkere, hvilket i sidste ende kan betyde bedre programmer og en bedre mulighed for at opfylde de public service-forpligtelser, som vi fastsætter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet tirsdag den 8. april 2003.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 97:

Forslag til folketingsbeslutning om teaterabonnementsordningen.

Af Jytte Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 25/2 2003).

Sammen med denne sag foretoges:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 98:

Forslag til folketingsbeslutning om teaterpolitik.

Af Jytte Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 25/2 2003).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 14.10

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Først vil jeg sige, at jeg er enig med forslagsstillerne i behovet for at diskutere en revision af teaterloven, særligt behovet for relativt hurtigt at revidere reglerne for den landsdækkende teaterabonnementsordning, kan jeg erklære mig helt enig i.

De to konkrete forslag fra Socialdemokratiet og de økonomiske konsekvenser heraf kan jeg dog ikke tilslutte mig. Forslagene har været ude i den offentlige debat, men det skal ikke afholde mig fra at knytte nogle kommentarer til dem i dag.

En konstruktiv proces begynder jo altid med det positive. Jeg er meget enig i, at teaterloven, som forslagsstillerne skriver, skal understøtte mulighederne for samarbejde i teaterlandskabet. Forslagsstillerne nævner administration, udvikling af produktioner og udnyttelse af faciliteter som mulige felter for samarbejde. Det synes jeg er fornuftige forslag, som jeg er meget åben over for en diskussion af.

Omvendt er jeg uenig i den tendens til at udhule teatrenes kunstneriske frihed, som også ligger i forslaget. Jeg vil som kulturminister meget nødig detailregulere udviklingen af de enkelte teatre. Jeg tror også, man skal passe på ikke at se spøgelse i den teaterlov, vi har i dag. Der står ikke noget i teaterloven om, at belægningsprocenter skal anvendes som succeskriterier for teatrene. Det er også lidt ærgerligt, at man fjerner fokus fra belægningsprocenter samtidig med, at der efterlyses mere statistisk materiale om publikumstal. Det hænger ikke helt sammen.

Socialdemokratiets forslag er lanceret under overskriften: Mere teater for lidt flere penge. Men jeg er altså i tvivl om, hvorvidt teateroverhovedet er en mangelvare i Danmark i dag.

I Danmark har vi fantastisk mange dygtige skuespillere, instruktører, koreografer, teaterchefer osv. Der spilles et stort og varieret udbud af forestillinger, og så sælges der altså rent faktisk ret mange billetter. Teateret er *ikke* i krise, og man skal passe på, at man ikke råber ulven kommer, når der nu ikke er så meget behov for det.

Sagen er den, at teateret står over for nogle store udfordringer, nogle projekter vi sammen skal prøve at løse, men teateret er generelt ikke i krise. Der foregår fremragende produktioner hver eneste dag året rundt, også i denne her uge, som er med til at løfte kvaliteten af teateret også i forhold til udlandet.

Når det er sagt, er jeg meget enig i de intentioner om kvalitet, kunstnerisk udvikling, alsidighed, tilbud til børn og sikring af udbuddet i hele landet, der ligger i teaterloven i dag, men jeg synes, at der er behov for at drøfte en revision af teaterloven. Det er min opgave, og det er mit ansvar at se teaterpolitikken i et helikopterperspektiv for at revidere og kvalificere der, hvor der er et behov. Intentionerne kan føres ud i livet på mange måder, og det tror jeg vi sammen skal bruge den kommende tid til at diskutere.

Jeg har allerede sat processen i gang. Jeg har bedt Teaterrådet om at formulere et forslag til en revision af teaterloven. Teaterrådet er gået ret radikalt til værks og har afleveret et oplæg til mig,

der med stor sikkerhed vil kunne inspirere til den videre debat. Jeg vil indkalde til en teaterkonference den 3. juni, hvor Teaterrådets forslag kan diskuteres med teatermiljøet.

Vi har i dag en teaterlov, der i høj grad baserer aktiviteter på et lokalt og regionalt medansvar for indhold og finansiering, og her tænker jeg på landsdelsscenerne, Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, de små storbyteatre, abonnementsordning, egnsteater og børneteater. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at kommuner og amter også inddrages i diskussionen af, hvilken fremtid vi ser for os. Med de regionale kulturaftaler har vi i flere amter organiseret den statslige støtte, bl.a. til teateret, på nye måder. Dette er for at give de lokale og regionale aktører større frihed til at tilrettelægge kulturlivet på deres måde.

Vi har i Kulturministeriet gennem længere tid været i gang med at undersøge, hvordan abonnementsordningen kan blive mere fleksibel og tidssvarende. Vi er nået frem til, at abonnementsordningen bør tilpasses de forskellige behov, der eksisterer i hovedstadsområdet, i landsdelsscenebyerne og i resten af landet.

I hovedstadsområdet har jeg bedt koordinationsudvalget for teatrene i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab om at komme med et forslag til en omlægning af ordningen. Det forslag arbejder de på i øjeblikket, og vi forventer, at de kan fremlægge en status for arbejdet på den omtalte teaterkonference.

Kl. 14.15

Ideen i omlægningen for landsdelsscenerne er, at scenerne med udgangspunkt i det lokale behov selv skruer deres abonnements- og rabatordninger sammen. Omlægningen af abonnementsordningen for landsdelsscenerne kan gennemføres uden ændringer i selve lovgivningen. I stedet skrives den nye ordning ind i de resultatkontrakter, som vi forhandler med scenerne og de regionale tilskudsydere om i øjeblikket, og som jeg vil vende tilbage til.

I forhold til situationen i resten af landet har Kulturministeriet modtaget et forslag til en ny ordning, der kan styrke samarbejdet mellem de aktører, der tegner teaterbilledet uden for de store byer, det være sig egnsteatre, teaterforeninger og kulturhuse, og det forslag vil jeg se nærmere på i den kommende tid.

Fra andre sider, f.eks. Teaterrådet, er det foreslået at nedlægge abonnementsordningen og anvende midlerne til direkte produktionstilskud til teatrene. Det synes regeringen ikke at tiden er moden til nu. Der er fortsat behov for at øre-

mærke midler til at give publikum en direkte rabat og til at sikre samarbejdet mellem de forskellige teateraktører, men rammerne skal være så fleksible, at ordningerne løbende kan tilpasses publikum og dermed teatrenes behov.

Socialdemokratiets forslag om abonnementsordningen handler om, at en del af midlerne rettes mod rabatter til børn og unge. Det er jeg ikke uenig i, det er netop et af de formål, vi ønsker at fastholde i de nye ordninger, men der er altså ikke noget nyt i det, for sådan er ordningen allerede i dag.

Et andet forslag fra Socialdemokratiet er, at amterne skal stå for formidlingen og administrationen af midlerne i ordningen. Sådan er det også i dag.

På teaterkonferencen i juni ser jeg frem til at diskutere forslag om en abonnementsordning i hovedstadsområdet og i resten af landet med teatermiljøet. De amtslige parter skal naturligvis også inddrages i diskussionen. Først herefter synes jeg, det vil være relevant at forholde sig til selve det politiske indhold i loven.

Man skal også bare huske på, at det jo ikke er al udvikling, der nødvendigvis kræver ændringer i selve teaterlovteksten. Jeg har i den seneste tid sat en række tiltag i gang, f.eks. har jeg sammen med Dansk Folkeparti arbejdet med initiativer for den moderne dans. De vil blive offentliggjort meget snart.

Nye 4-års-aftaler mellem Kulturministeriet og landsdelsscenerne i Århus, Odense og Aalborg og landsdelssceneamterne Århus Amt, Fyns Amt og Nordjyllands Amt er ved at blive færdiggjorte. Som noget nyt, og det er helt nyt, har jeg bedt de tre landsdelsscener om at udarbejde og udtænke en fælles vision og en fælles mission for de tre scener. De tre landsdelsscener skal hver have en selvstændig profil som regions kulturelle fyrtårn, og de skal indbyrdes konkurrere med hinanden som selvstændigt producerende teaterhuse for at vise og udvikle teaterkunsten. Samtidig har jeg lagt vægt på, at landsdelsscenerne også fælles formulerer deres rolle i det samlede teaterbillede og samlet fremstår som en afgørende faktor i det samlede teaterliv i Danmark.

Endelig er landsdelsscenerne også en væsentlig del af vores fælles fysiske kulturarv. Vi skal værne om vore historiske bygninger, og jeg har i forbindelse med de nye landsdelsscenaftaler valgt at forhøje det statslige anlægstilskud til vedligeholdelse af de smukke og stemningsfulde teaterbygninger. Jeg ventner mig samlet meget

af de nye landsdelsscenaftaler og landsdelsscenernes nye fælles fokus.

I efteråret bad jeg Det Kongelige Teater om at udarbejde teaterets visioner for nationalscenen i en årrække frem, bl.a. til brug for de kommende politiske drøftelser om en ny politisk flerårsaftale for teateret for perioden 2004-07.

Det Kongelige Teater og det politiske system står over for en helt unik situation med både et nyt nationalt operahus og et nyt nationalt skuespilhus, og jeg har store forventninger til nationalscenens rolle som hele landets teater og som dynamo for teaterkunsten og teaterkulturen i Danmark. Med nye og større fysiske rammer forventer jeg, at Det Kongelige Teater kan nå et nyt og bredere publikum, samtidig med at den særlige identitet, der er Det Kongelige Teaters, fastholdes. Det Kongelige Teater er jo stedet for de fire kunstarter, balletten, skuespillet, musikken og operaen. Jamen der er også kapellet, det skal vi også lige have med, så det er jo egentlig fem.

Det bliver en enestående begivenhed, når Den Kongelige Opera, balletten og kapellet om mindre end to år rykker ind i det nye operahus på Dokøen, og en udfordring for alle at skabe det ypperste i både det nye hus og på den smukke gamle scene.

Det nye skuespilhus er endnu kun på tegnebrættet, men vil, når det står færdigt, give skuespillet vilkår, der kan sikre realiseringen af nuværende og fremtidige krav og forventninger.

Kl. 14.20

Jeg vil også nævne, at jeg opfatter den nye lov om Kunstrådet, som vi netop har vedtaget i fællesskab, som en klar forbedring for teaterområdet. En af de åbenlyse forbedringer er, at teaterområdet nu også bliver omfattet af den nye kunststyrelses arbejde på det internationale område.

Jeg forventer, at den proces, jeg har sat i gang på teaterområdet, vil føre til et positivt resultat til gavn for teateret. I den forbindelse opfatter jeg forslaget fra Socialdemokratiet som konstruktivt og som et velment bidrag til den fremtidige debat.

Jeg er meget åben over for at fortsætte diskussionen om teateret med alle Folketingets partier. Jeg forventer, at vi nu går i gang med diskussionerne, kulminerende med konferencen den 3. juni. Regeringen vil komme med et oplæg sandsynligvis lige efter sommerferien, hvor vi vil indbyde alle Folketingets partier til en debat og en diskussion om en ny teaterlov, der skal gælde

for hele Danmark og for alle teatre. Det er ambitionen.

Hvis det så ikke kan lade sig gøre af forskellige årsager på grund af modstand i miljøet, og fordi vi ikke kan blive enige politisk, så er det jo bare ærgerligt. Så forpasser vi en enestående mulighed for at lave en teaterlov, som kan være med til at løfte dansk teater i fremtiden. Ansvarret ligger nu hos os i det politiske system, og svaret ligger også ude i teatermiljøet.

Jeg håber og tror på, at det kan lade sig gøre sammen at lave en ny teaterlov; det forventer jeg. Det må vi så bruge nogle kræfter på i løbet af det kommende halve års tid, og i løbet af efteråret må vi prøve at se på, om vi kan gå i gang med en konstruktiv politisk proces, der resulterer i et lovforslag, vi kan få vedtaget i næste samling.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Så kom vi så langt. Der er sådan set god grund til at glæde sig over, at der i hvert fald er sket nogle kovendinger hos kulturministeren fra som nyslået minister at sige: Nu kommer der snart en teaterlovrevision. Og så et års tid efter at sige: Nej, der var alligevel ikke rigtig noget om det. Og så står vi her godt og vel en måned efter, at vi har stillet et forslag, og nu sker der alligevel noget. Det er der grund til at glæde sig over, og det vil jeg gerne gøre her indledningsvis i debatten.

Men jeg er nødt til – og det er derfor, jeg har bedt om ordet i denne her omgang – at rette en misforståelse. Først og fremmest har vi ikke på nogen måde anfægtet, at der er meget kvalitet, der er meget talent, der er mange visionære personer inden for teaterområdet, og der er i øvrigt også meget publikum. Vores indfaldsvinkel har egentlig ikke været den der tunge, mørke krise, men et billede af, at teaterlivet nu har brug for politisk opmærksomhed, brug for, at der bliver skærpet nogle krav i den lovgivning, der er. Hvor store ændringerne skal være, vil tiden jo så vise; det er jeg sådan set meget enig i. Men misforståelsen fra kulturministerens side var, at vores forslag ville betyde en indskrænkning af den kunstneriske frihed. Det er simpelt hen ikke rigtigt.

Vi siger, at der skal være et skærpet krav om kunstnerisk kvalitet, udbud og alsidighed, og at der skal være en bestyrelse, over for hvem teaterlederen har et ansvar – har et ansvar! Og så siger vi også, at der fra politisk hold – her fra Fol-

ketinget – selvfølgelig skal være en sikkerhed for, at vi får kunst og kultur ud af vores penge.

Men jeg vil godt spørge ministeren, når vi nu har rost teateret, om der ikke er en fare i, at belægningsprocentmodellen betyder, at for mange teatre lægger sig på den sikre midterbane, og at vi ikke får den kunstneriske udvikling, som både ministeren og regeringen gerne vil have, og som Socialdemokratiet gerne vil have.

Kl. 14.25

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Tak til ministeren for redegørelsen.

Det, der kaldte mig herop, var, at jeg bare godt vil være helt sikker på, at jeg ikke har misforstået ministeren. Jeg hørte det sådan, at ministeren rent faktisk tilkendegav heroppe fra talerstolen, at ministeren partout mener og på forhånd har besluttet, at der skal være et bredt forlig i forbindelse med en ny teaterlov, og det gør mig da lidt betænkelig, at man tænker på bredden af forlig i stedet for indholdet. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det for Dansk Folkeparti må dreje sig om kvalitet og indhold, lige så vel som det må gøre i teaterets verden.

Så jeg vil bare blot have tilkendegivet, hvad det er for nogle parametre, ministeren bruger til at skulle udarbejde et eventuelt bredt eller smalt forlig.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Parameter et for den borgerlige regering er kvalitet og udvikling af dansk teater. Det håber vi kan kombineres med en bred aftale.

Indholdet, som skal være med til at rykke og udvikle dansk teater, er selvsagt det vigtigste. Men jeg fornemmer en bred interesse i salen her for sammen at være med til at prøve at løse teaterets udfordringer, og det giver vi en chance og en mulighed efter sommerferien.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg kan høre, at der er lagt op til et langt forløb.

Jeg vil alligevel spørge ministeren, om ministeren ikke bare kan løfte en flig af det slør, som han gjorde i vores samråd i Kulturudvalget i går på baggrund af fru Louise Freverts samrådspørgsmål. Kunne ministeren ikke bare løfte den flig vedrørende noget, ministeren måske selv havde på hjerte: Behovet for mere ny dansk dramatik eksempelvis, behovet for flere gode tea-

teroplevelser for børn og unge, behovet for, at der er et vækstslag, som genererer nye talenter? Hvis der er krise, så er det på det her område, synes jeg, ved at der ikke genereres nok nye talenter, fordi vækstslaget er udsultet på grund af nedskæringer.

Kunne ministeren ikke løfte fligen lidt?

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Nu handler debatten i dag om de to forslag fra Socialdemokratiet, som jeg har kvitteret for ved at sige, at det er konstruktive input i debatten.

Regeringen lancerer sandsynligvis sit oplæg efter sommerferien. Vi kan konstatere, at der er områder, vi vil tage fat på: Hele børneteaterområdet, udviklingen af ny dansk dramatik, forholdet mellem landsdelsscenerne og de københavnske scener, forholdet i hovedstadsområdet – hvordan får vi, hvad skal man sige, skabt større forskelle teatrene imellem, sikret, at de bevarer en identitet hver for sig? – og hele »fødekæde«-problematikken.

Alle de udfordringer tager vi fat på, og de vil være indeholdt i regeringens oplæg til et nyt teaterudspil, som ikke vil være et egentligt lovforslag efter sommerferien, men et nyt teateroplæg, hvor vi indbyder Folketingets partier til en drøftelse.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Ester Larsen som ordfører.

Ester Larsen (V):

Kampen om danskernes opmærksomhed stiger fra snart sagt dag til dag. Aldrig har tilbuddene været så mange og varierede, og der bejles til publikum som aldrig før. Shows, musikdramatik, koncerter, teater og film udbydes og benyttes.

Der er i dag flere aktører end nogen sinde før. Billetsalget er også vokset. Set i et 25-årigt perspektiv er stigningen i antallet af teatergængere steget voldsomt. Hvor meget ved vi ikke præcis, da traditionen har været alene at føre statistik over billetter på de støttede teatre. Socialdemokratiets beslutningsforslag efterspørger et pålideligt statistisk grundlag, som belyser det samlede teaterlandskab i form af statistikker over det samlede antal forestillinger, publikum og økonomi.

Kl. 14.30

Det ønske deler vi i Venstre, selv om vi ved, at det måske kan være lidt vanskeligt at fremskaf-

fe. Som ministeren allerede har oplyst, er regeringspartierne indstillet på at arbejde for en ny teaterlov, og i den forbindelse er det jo uendelig signifikant at have et dokumenteret grundlag at beslutte ud fra.

Oplevelsen af behovet for en revision eller en ny lov er ikke af ny dato. Et system, der er sådan indrettet, at teaterdirektører kan være økonomisk bedre stillet ved ikke at spille teater end ved at spille, trænger til revision.

Et system, hvor støttede og ustøttede teatre har samme forestillinger på plakaten, har svært ved at skaffe sig legitimitet. At f.eks. »Jesus Christ Superstar« ét år spilles på ét teater uden offentlig støtte og nogle år senere sættes op, endda på engelsk, med 3-4 mio. kr.s offentlig støtte på en anden scene, kan faktisk være svært at forklare skatteborgere og andre.

Men selv om vores teaterlovgivning ikke er ufejlbarlig, er det nok værd lige at huske, at Danmark er et af de lande i verden, hvor folk ser mest teater. Efter sigende er der flere, der går i teateret end til fodboldkampe. F.eks. har halvdelen af hovedstadsregionens voksne været i teateret mindst én gang inden for det sidste år. Der bliver udbudt små 2 millioner billetter i Storkøbenhavn. I en undersøgelse har man spurgt teatergængere, om de ville gå i teateret, hvis de havde bedre tid, og der svarede 68 pct., at det ville de sandsynligvis. Så tiden er en faktor, vi også skal være opmærksomme på.

Dansk film er blevet en udfordring for dansk teater. En ny dansk film hver 14. dag kan påvirke teaterinteressen, hvis filmens kvalitet er i orden. Og mon ikke teatermiljøet kunne hente lidt inspiration i filmverdenen? En del af filmsuccesen hænger f.eks. sammen med, at uddannelse, talentudvikling og produktionsmiljø spiller sammen i en gensidig udviklingsproces. Kunne et tilsvarende dynamisk samspil i teatermiljøet mon ikke hjælpe en fornyelse på vej?

Det er dyrt at skabe teater, og derfor er offentlig støtte også nødvendig. Teateret er en både gammel, uundværlig og uvurderlig del af vores kultur. Når teateret er vedkommende, spejler det vores identitet, udvider vores erkendelse og viser os det universelt menneskelige, men det gælder ikke enhver forestilling, der går over scenegulvet. Så der er god grund til at gennemtænke principperne for teaterstøtten.

I denne sammenhæng skal der også ses på abonnementsordningen. Denne ordning blev indført som en særordning for den københavnske befolkning i 1971; anstændigvis blev den

dog gjort landsdækkende to år senere. Tilskudet går til nedsættelse af billetprisen enten gennem ungdomsrabat eller som mængderabat til de flittige teatergængere.

Det betyder, at de offentlige kroner, der går til denne ordning, er publikumstilskud og ikke teaterstilskud. Pengene følger publikum. Herved adskiller abonnementsmidlerne sig fra alle øvrige teaterstilskud, det være sig støtte til landsdels-scener, egnsteatre, storbyteatre og den storkøbenhavnske teaterscene.

Denne skelnen er vigtig, og i Venstre ønsker vi at fastholde den. Vi vil gerne forenkle administrationen og smidiggøre ordningen, men det bør være efter nogle generelle principper. Vi ønsker f.eks. ikke, at teatre skal kunne benytte abonnementsmidler til at nedsætte prisen på de forestillinger, der viser sig at være publikumsfiaskoer.

En ændring af teaterloven kan under ingen omstændigheder gennemføres forsvarligt i denne folketingssamling. Venstre ønsker et gennemarbejdet beslutningsgrundlag og ser gerne en bred politisk diskussion, men jeg vil godt tilføje, at det bliver inden for de økonomiske rammer, som finanslovspartierne måtte fastlægge, og det vil formentlig betyde, at udfordringen går på at anvende de nuværende bevilgninger på en anden måde.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg går ud fra, at Venstre stadig væk har den opfattelse, at teateret har en betydning, der rækker ud over den umiddelbare nytteværdi, at det faktisk også har en betydning for det enkelte menneske og for samfundsudviklingen som sådan.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge lidt ind til Venstres opfattelse af noget, som fru Ester Larsen har sagt – det ligger godt nok et par år tilbage, nemlig den 24. marts 2001 – til Politiken, hvor fru Ester Larsen netop siger om eksempelvis filmen, at det, der kan klare sig selv på markedsvilkår, ikke skal have tilskud overhovedet, at det altså skal være talentet, der skal afspejle sig i publikumsinteressen, og meget klart tager stilling til, at det, der kan køre på markedsvilkår, ikke skal have støtte.

Nu er det jo lige præcis sådan, vil jeg gerne sige til fru Ester Larsen, at netop filmen var i svære vanskeligheder for år tilbage, hvor man politisk gik ind og prioriterede, at vi gerne ville have en filmindustri, som nu er blevet verdens-

kendt. Det er jo ikke kommet af sig selv, det er jo netop kommet ved, at vi har understøttet markedsmekanismen.

Jeg vil spørge, om fru Ester Larsen på den baggrund er enig i kulturministerens svar til fru Louise Frevert på spørgsmål nr. S 2481, hvor ministeren netop understreger, at man ikke kun skal kanalisere penge til det, der har umiddelbar bred publikumsinteresse.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg tror, at der var tale om en fortalelse, og for at blive bekræftet heri vil jeg gerne spørge fru Ester Larsen, om det er korrekt forstået, at Venstre ikke mener, at der skal gives økonomisk støtte til teatre, som sætter et stykke op, som ikke umiddelbart viser sig at være en publikumssucces. Altså hvis man eksperimenterer, afprøver nye grænser, bevæger sig lidt væk fra hovedlandevejen, så skal der ikke gives støtte? Det var sådan, fru Ester Larsen udtrykte sig – eller i al fald var det sådan, jeg opfattede det, der blev udtrykt.

Jeg vil helst afkræftes, men jeg vil gerne høre: Hvad er egentlig Venstres opfattelse med hensyn til at give støtte til det mere eksperimenterende teater?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg sagde i mit første indlæg, at teateret, når det er vedkommende, spejler vores identitet, udvider vores erkendelse og viser os det universelt menneskelige. Det er en understregning af teaterkunstens centrale betydning for det enkelte menneske. Jeg sagde, at teater er dyrt, og derfor skal teater støttes.

Jeg har på ingen måde sagt, at man kun skal støtte det, der er umiddelbart publikumsvenligt. Jeg har sagt med hensyn til abonnementspenge, at det er publikums penge. Det er publikum, der selv vælger, om de vil bruge dem.

Det, jeg ikke ønsker, er, at teaterdirektøren kan sige: Her har vi en forestilling, som er en fiasko. O.k., så kan man få rabatbilletter til den forestilling og ikke til andre. Den situation vil vi meget gerne undgå.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge, hvordan fru Ester Larsen vil styre det. For hvis det er sådan, at der er en abonnementsordning og det

formidles via et katalog og folk køber deres billetter – og det gør de jo et par måneder før – så ved man jo rent faktisk ikke, om det bliver succes eller fiasko, men folk har abonneret til den pris. Altså det forekommer mig at være temmelig svært at styre.

Men nu jeg er her, vil jeg godt bede fru Ester Larsen give en melding med hensyn til den tankegang, der ligger i vores forslag om, at abonnementsordningen og dermed støttekroner alene skal gå til støttede teatre og ikke til teatre, der dybest set kan klare sig selv på markedsvilkår.

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det her er kun for min forståelse og meget apropos det spørgsmål, som fru Jytte Andersen også førte på banen om det kommercielle og ikke-kommercielle teater: Hvordan skal det opfattes, når fru Ester Larsen taler om at understøtte og afspejle den enkeltes identitet, altså individets identitet, når vi taler om eksempelvis musicals og operetter?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg vil gerne spørge fru Ester Larsen, om fru Ester Larsen, med de udsagn, der lige er kommet, mener, at der er nok nyere dansk dramatik i Danmark, og hvorledes fru Ester Larsen i øvrigt forestiller sig, man kan skabe et grundlag for, at nyere dansk dramatik kan udvikle sig.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

I dag er det sådan, at abonnementsmidlerne er publikumsmidler. Når man får et tilbud fra teatrene, vælger man, hvilke forestillinger man vil se i en abonnementsordning. Det system ønsker jeg fastholdt. Jeg ønsker ikke, at en teaterdirektør kan gemme rabatkroneerne, til han ser, hvilke forestillinger der sælger, og hvilke der ikke sælger, og så placere alle rabatkroneerne på det, der ligner fiaskoer. Det er publikums penge; de skal styres af publikum. Nu håber jeg, at jeg har fået udtrykt det klart nok.

Så bliver jeg spurgt, om jeg synes, der er nok nyere dansk dramatik. Nu er det jo ikke sådan noget, man kan afgive bestillinger på og så få det leveret i større mængder. Det er sådan, at i den nugældende lov står der, at Det Kongelige Teater skal udvikle nutidig scenekunst. Der står om landsdelsscenerne, at de skal fremme ekspe-

rimeren og udvikling af nye teaterformer. Det står i vores nugældende lovgivning, at man skal støtte det eksperimenterende, og at man skal støtte den nye danske dramatik, og det ser jeg ingen anledning til, at vi skal ændre på.

Med hensyn til støtte og ikke støtte. Når private teatre kan spille musicals alene med den støtte, som ligger i abonnementsordningen, så ser jeg ingen anledning til at sende yderligere støttekroner af sted. Til gengæld synes jeg, at abonnementsordningen skal fastholdes dér, hvor publikum har ønsket at lægge sit forbrug.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det vil sådan set sige, at det, fru Ester Larsen plæderer for, er, at det teater, der kan klare sig på markedsvilkår, alligevel skal have offentlig støtte, fordi det er genereret via abonnementsordningen. Det er så en melding, som står lidt i modsætning til den normale, fru Ester Larsen giver udtryk for.

Men jeg vil godt tage det andet spørgsmål om det der med ny dansk dramatik op på en lidt anden facon. Synes fru Ester Larsen og Venstre ikke, at det kan være et problem, hvis for mange teatre lægger sig repertoiremæssigt på den sikre midterbane for dermed at være sikker på publikumstilrækningskraften, og at der ikke sker nok i forhold til udviklingen, men at det som sagt bliver det sikre og dermed det lidt snævre repertoire?

Så mener jeg faktisk, at den kunstneriske udvikling, som skal sikre vores fælles kultur i fremtiden, kommer lidt i fare og bliver trængt.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes jo altid, det er utrolig spændende at diskutere teater, og jeg vil da gerne allerede nu måske ikke ligefrem foregribe begivenhedernes gang, men jeg kan godt lide at være sådan lidt på forkant med tingene.

Kl. 14.45

Jeg vil gerne høre fra Venstres kulturpolitiske ordfører, om Venstre støtter de meldinger, Det Kongelige Teater er kommet med, hvor man påtænker – det var selvfølgelig kun et forslag, men noget, der er et forsøg og et forslag, har vi jo tidligere set hurtigt kan blive til noget permanent – at der skal være musicals, operetter og børneteater, og børneteater i en større udstrækning, end der er på nuværende tidspunkt.

Jeg synes, det kunne være meget interessant måske ikke som sådan at tage Det Kongelige Teater som institution med ind i denne her diskussion, men i hele den principielle diskussion om de her støtteordninger eller ikke støtteordninger, for Det Kongelige Teater er jo hundrede procent statsfinansieret, og der har man også abonnementsordninger. Men hvor skal man sætte grænsen, hvis man åbner for, at Det Kongelige Teater kan spille musicals og operetter?

Det ville være dejligt allerede nu at vide, hvor man har Venstre, for det ved man jo som regel.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg vil gerne spørge fru Ester Larsen, om fru Ester Larsen mener, at de to store musicals, vi har haft i København i den senere tid, »The Phantom of the Opera« og »Cats«, er udviklingsteater, eller om det er teater, hvor alt, tekster, musik, scenografi osv., er færdigstrikket og skal udføres med nøjagtig samme præcision som dér, hvor stykkerne har været opført tidligere, i England eller USA.

Er det den slags teaterstykker, der ikke er udviklingsteater, fru Ester Larsen mener i større omfang skal benytte vores abonnementsordninger og måske være med til at fjerne det økonomiske grundlag for andre teatre?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det er en ganske interessant drejning, diskussionen tager. Hvis vi tager udgangspunkt i verden, som den er i dag, så spillede man »Jesus Christ Superstar« på et privat teater med 0 kr. i produktionsstøtte, og man har spillet den på et københavnsk DST-teater med 4 mio. kr. i produktionsstøtte. Begge steder fik man også abonnementsmidler. Jeg så gerne, at musicals klarede sig på de kommercielle scener med abonnementsstøtte.

Til fru Louise Frevert: Jeg har svært ved at se behovet for, at Det Kongelige Teater skal kaste sig ind i den genre, som man også varetager udmærket uden for det støttede teater.

Det gælder om, at vi får kvalitet og udvikling for vores støttemidler. Et af vores problemer i dag er jo netop, at vi har for meget teater af den samme slags for mange steder bundet op med offentlige kroner. Vi vil gerne have en større spredning og en større kvalitet.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Hr. Peder Sass som ordfører.

Peder Sass (S):

Med disse beslutningsforslag ønsker Socialdemokraterne først og fremmest at få sat teaterpolitikken på vores dagsorden, og man kan sige, at det så er lykkedes i og med, at vores kulturminister jo i går løftede sløret for, at man fra regeringens side nu vil tage handsken op og prøve at skabe et nyt teaterlovstøttegrundlag.

Dansk kulturpolitik er blevet verdenskendt de seneste år inden for filmbranchen takket være en markant økonomisk satsning op igennem 1990'erne. Vi har i dag instruktører, skuespillere m.v., som er i toppen af verdensklassen.

På trods af neddæmpning af den offentlige støtte i de senere år er det ligeledes lykkedes nogle teaterproduktioner at opnå internationale succeser og anerkendelser.

Teatermiljøerne er i nyere tid blevet kraftigt udfordret af massemedierne og hele den kommercielle underholdningsindustri, som skærper konkurrencen om publikum.

Siden den sidste store revision af teaterloven i starten af 1990'erne har den teaterpolitiske diskussion handlet om mursten og belægningsprocenter. Teaterets eksistensberettigelse er især kommet til at handle om, i hvor høj grad de enkelte teatre er i stand til at tiltrække publikum til deres forestillinger. Man er begyndt at anskue teatrene som værende små uafhængige virksomheder, der skal løbe rundt og helst give overskud. Konkurrencen om publikum opsplitter teaterlandskabet. Det bliver en barriere for den alsidighed, der er nødvendig for, at teatrene kan udvikle sig, og publikum kan få et bedre udbud at vælge imellem.

Kl. 14.50

Derfor er der behov for en helhedsorienteret og nytænkende teaterpolitik, en teaterlov, der afspejler og tager højde for den udvikling, der sker i samfundet, i kunsten og i befolkningen. Der skal både sikres udvikling af det danske teater og bevarelse af kulturarv.

Det er vanskeligt for ikke at sige umuligt at skabe et teater i dagens Danmark, der alene kan klare sig på markedsvilkårene. Det er nødvendigt med offentlige tilskud for at sikre et godt teater. Derfor må vi igennem teaterloven medvirke til, at der kan leveres teater med en kunstnerisk profil, stort udbud og alsidighed. Hvis dansk teater skal kunne leve op til teaterlovens

krav om kvalitet, kunstnerisk profil, alsidighed og samtidig kunne klare sig i konkurrencen, er det nødvendigt, at man tilføjer øgede bevillinger til teaterverdenen, ligesom det er sket inden for filmbranchen.

Det er nu 30 år siden, at den landsdækkende abonnementsordning blev oprettet. Det er en succeshistorie, som har været medvirkende til at sikre en bredere adgang for hele befolkningen til at komme i teater. Her vil jeg godt fremhæve, at Danmarks Teaterforeninger har gjort et fremragende arbejde for at formidle teater, men som formanden, Ole Honoré, sagde forleden til Jyllands-Posten:

»Da det kommercielle teater er vokset, og der bejles til publikum som aldrig før med shows, musikdramatik og koncerter, er det blevet sværere for teaterforeningerne at forblive synlige i det store kulturlandskab. Det vil kræve flere penge til formidling og en mere fleksibel teaterabonnementsordning.«

Nu er tiden altså kommet til at se på, hvordan vi kan gøre ordningen bedre og mere tidssvarende. Helt markant ønsker vi her at fremhæve, at hvis børn og unge skal være fremtidens teatergængere i større målestok, så skal der gøres en særlig indsats over for alle børn og unge, for at de får mulighed for at opleve teateret. Det skal bl.a. ske gennem et tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og skoleverdenen og teaterverdenen.

Socialdemokratiet ønsker at lægge statstilskuddets administration og formidling af teaterabonnementsordningen ud til amterne/regionerne. Der bør samtidig ske en modernisering af abonnementsordningen, der skal tages initiativ til at øge tilgængeligheden. Vi foreslår, at der i alle amter nedsættes et teaterudvalg, der kan have ansvaret for at formulere og udforme de overordnede retningslinjer for en ny abonnementsordning.

Samtidig skal udvalget have kompetence til at iværksætte nye initiativer, der kan spille sammen med egnens øvrige kulturliv. En opgave, der stiller krav om bedre koordinering af turneer, fælles markedsføring, og at der vises kvalitativt og alsidigt teater.

Selv om der herhjemme sælges 2,3 millioner teaterbilletter om året, så viser en undersøgelse, som Kulturministeriet har lavet via Gallup i 1997, at det er personer med længerevarende uddannelse, der går hyppigst i teateret, og det er storbyerne, der trækker det største publikum. Socialdemokraterne ønsker at styrke teater-til-

buddet til hele den danske befolkning fra Gedeser til Skagen.

Det kulturelle miljø, herunder teateret, har en stor betydning for selvforståelse, identitet, væremåde, holdninger, arbejdsmotivation, kreativitet m.v. Kulturel aktivitet er med andre ord en vigtig faktor i folks vilje til omstilling og nyskabelse. Selv erhvervslivet har forstået, at impulser fra kulturlivet kan være en vigtig drivkraft for virksomhedernes vækst og udvikling og ligeledes også for samfundets udvikling.

Ingen, der beskæftiger sig med menneskelig trivsel, er i tvivl om, at kulturaktiviteter udvikler mennesket og bidrager til fællesskabet ved at skabe identitet og værdier, menneskelig udvikling og et fælles kulturelt grundlag. Socialdemokraterne finder, at der er brug for en snarlig revision af teaterloven og er også positiv over for at tilføre yderligere bevillinger til teatermiljøet.

Vi håber på en positiv debat, og at vi derigennem i fællesskab kan fremme vilkårene for teatermiljøet.

Kl. 14.55

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

De tre første spørgere er fru Ester Larsen, fru Louise Frevert og hr. Eyvind Vesselbo.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Socialdemokratiet har en velkendt medicin mod de fleste problemer, nemlig at tilføre flere penge, og det er også den medicin, man peger på i forslaget her.

Mit spørgsmål er, om det er en betingelse for, at Socialdemokratiet vil gå ind i det her arbejde med en ny teaterlov, at der skal være flere penge. Jeg vil godt oplyse, at den opfordring, som Teaterrådet har fået om at komme med inspiration og elementer til en ny teaterlov, bygger på, at det skal være inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Så må jeg lige skuffe både hr. Peder Sass og fru Jytte Andersen med, at processen med at bygge op til en ny teaterlov altså er sat i gang, før partiet fremsatte sit beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Nu har jeg igennem lang tid observeret, at et af hjertebørnene hos Socialdemokraterne er børneteateret. Jeg kan ikke rigtig få det til at harmonere, for også i de sidste 10 år, mens Socialdemokraterne har siddet i regering, har man gjort me-

get for at optimere børneteateret, og man har i de sidste 30 år gjort en hel del for, at børneteateret skulle i fokus.

Alligevel mener hr. Peder Sass, at det kun er folk med en længerevarende uddannelse, der er højfrekvente publikummere, så hvis man virkelig igennem 30 år har postet børneteaterforestillinger ud på folkeskoler og privatskoler for at lære den danske befolkning at blive gode teatergængere, så må man vel sige, at det tiltag faktisk er mislykkedes. Forskellige undersøgelser har også vist, at selv om man ser børneteater som barn, er det ikke sikkert, at man bliver teatergænger som voksen. Jeg vil gerne bede om en argumentation for det.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Socialdemokratiet argumenterer meget for kvalitet og for, at man skal støtte det smalle teater. Så får man jo den opfattelse, at Socialdemokratiet mener, at det smalle teater entydigt er af høj kvalitet. Men har hr. Peder Sass ikke tænkt over, at når man kalder det for smalt teater, så er det, fordi der ikke er ret mange, der kommer og ser det?

Hvorfor er det så, at det er smalt? Er det, fordi det er kvalitet, eller er det, fordi folk ikke gider se det, fordi det er dårligt? Det vil jeg gerne spørge hr. Peder Sass om. Er det altid sådan, at det smalle teater, som hr. Peder Sass nævner det, er kvalitetsteater, eller kunne det være, at det smalle teater faktisk er så dårligt, at folk ikke vil se det? Og hvad vil hr. Peder Sass så gøre ved dét?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Peder Sass. Der er 3 minutter på grund af sværhedsgraden.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Ja, det er rigtigt, det skal nok blive tæt på.

Til fru Ester Larsen vil jeg gerne sige, at mit indlæg ikke var gennemsyret af, at det drejer sig om flere penge, men jeg tilkendegav, som vi også tilkendegav under finanslovdiskussionen, at Socialdemokratiet var parat til at finansiere en øget bevilling til teatermiljøet på 20 mio. kr., det var det ene.

Det andet, jeg vil sige til fru Ester Larsen, er, at ifølge de undersøgelser, vi har foretaget omkring teaterabonnementsordningen for perioden 1997-98 og frem til perioden 2001-02 er der sket

en udhuling af teaterabonnementsordninger samlet svarende til et beløb på 22,5 mio. kr.

Med en omlægning af teaterabonnementsordningen til en mere fleksibel teaterabonnementsordning håber vi på, at vi i fællesskab kan finde frem til en ordning, som ikke fremover vil blive udhulet, så man kan sikre, at der fortsat er de samme midler og samme muligheder for, at hele befolkningen kan komme i teateret til en fornuftig pris.

Kl. 15.00

Til fru Louise Frevert vil jeg sige: Børneteater er og vil fortsat være et højt prioriteret område inden for teaterpolitik, og vi vil gøre alt og tage alle de initiativer, der er mulighed for og gerne sammen med andre, for at børneteaterområdet kan have en fremtrædende plads, og børn får mulighed for at få kendskab til drama i skoler, i gymnasier og andre steder.

Til hr. Eyvind Vesselbo må jeg sige: Vi betragter ikke smalle teatre som værende lig med kvalitet, hvis det var det, hr. Eyvind Vesselbo mente. Sådan har jeg heller ikke sagt det i mit indlæg. Jeg har sagt, at der er brug for en teaterpolitik efter den gældende teaterlovs formål på nuværende tidspunkt, hvor kvalitet både er smalle forestillinger, brede forestillinger, altså hele registret.

Men samtidig siger vi, at det er et helhedsbillede, vi ønsker, og deri skal der også være plads til smalle forestillinger. Smalle forestillinger er dyre, men de er også med til at skabe fornyelse. Det er det, der provokerer, og det skal der også være plads til i teateret.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Mit spørgsmål til hr. Peder Sass gik egentlig ikke så meget på at konstatere, at børneteater er Socialdemokraternes hjertebarn, for det er vi alle sammen godt klar over. Det gik mere på, hvordan det motiverede børnene i længden til at blive gode teatergængere senere hen. For som Peder Sass også selv har pointeret, er det åbenbart mest borgere med længerevarende uddannelser, som er højfrekvente teatergængere. Det harmonerer jo ikke rigtig med, at tilbuddet er til alle børn.

I forlængelse af, at hr. Peder Sass sagde, at på den ene side var hr. Peder Sass godt klar over, at man skulle holde sig inden for rammen, men på den anden side ville man gerne fra Socialdemokraternes side give 20 mio. kr. ekstra i bevilling, vil jeg spørge bare for at få et overblik: Hvad vil

så være det optimale? Hvad er det egentlig for nogle visioner, som Socialdemokraterne ønsker i det danske teaterliv? Jeg kan ikke rigtig forstå det, for på den ene side vil man begrænse, og på den anden side vil man gerne ekspandere. Så det vil jeg gerne bede om en forklaring på.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg har hæftet mig ved, at Socialdemokraterne i deres beslutningsforslag skriver, at en ny teaterlov skal bygge på nye visioner og ikke bare skal være nogle justeringer af det nuværende system. Det er sådan set ganske fornuftigt. Men jeg har et spørgsmål, fordi der i forslaget står: Succeskriterierne for teatrene skal ikke alene basere sig på belægningsprocenter. Der vil jeg gerne spørge: Hvor står det i den nuværende teaterlov, at de skal det, for det er vi sådan set ganske enige i, jeg kan bare ikke finde det i teaterloven. Jeg tror faktisk ikke, at det står der, så hvor er lige det nye her?

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Det har i en undersøgelse vist sig, at af den del af befolkningen, som ikke går i teateret, som oplyser, at de aldrig har været der, er der en overvægt af 15-24-årige. Når man tager i betragtning, at der har været en meget massiv indsats på børneteaterområdet, vil jeg gerne spørge, om det har udløst nogen overvejelser hos Socialdemokratiet. Er man indstillet på en nytænkning og en omlægning omkring børneteateret, når den opdragende rolle, at det skulle føre til, at børn blev teatergængere, åbenbart ikke fungerer?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg vil gerne starte med at svare fru Ester Larsen: Ja, vi er parate til en dialog med de andre partier i Folketinget, hvis vi i fællesskab kan være med til at udvikle noget nytænkning på børne- og ungeområdet, som vil skabe et nyt og spændende teaterliv, som vil få flere mennesker til at gå i teateret. Så kvitteringen er, at her er vi fordomsfrie og åbne over for at tage en dialog med de andre partier i Folketinget.

Til fru Louise Frevert vil jeg sige med hensyn til børneteateret: Jeg refererede til en gallupundersøgelse, som Kulturministeriet fik lavet i 1997. Det var den, der beskrev den situation, at det fortsat var folk med længerevarende uddannelse, der går i teateret. Vi ønsker at prøve på,

om vi kan få en større del af befolkningen ud over det ganske land til at benytte sig af de teater tilbud, der gives.

Kl. 15.05

Lad det så være sagt med det samme, at når vi, som jeg nævnte, ønskede at øge bevillingen med 20 mio. kr., som vi drog frem under finanslovsforhandlingerne, drejede det sig om, at vi gerne vil være med til at stimulere og styrke de vækstlag, som også findes inden for teaterverdenen.

Jeg mener også, at vi i forbindelse med den drøftelse, vi skal have i nær fremtid, sammen kan være med til at finde frem til, hvordan vi kan styrke vækstlagene inden for teaterverdenen, så vi også her kan få en udvikling a la den model, som jeg skitserede, der har fundet sted inden for filmverdenen.

Til fru Carina Christensen må jeg om belægningsprocenter sige, at den diskussion har vi jo alle sammen kunnet læse i aviserne. Det er den diskussion, der har fundet sted omkring DST, altså de storkøbenhavnske teatre. Det er en diskussion, der har været dér. Det er også en diskussion, som andre folketingsmedlemmer har bragt på banen her i den seneste tid gennem skriftlige spørgsmål til kulturministeren.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil sige, at diskussionen om belægningsprocenter er kun foregået på de teatre, som ikke bliver støttet af Teaterrådet og Det Rejsende Børneteater.

Jeg vil gerne spørge hr. Peder Sass: Vil hr. Peder Sass fra Socialdemokratiet godt være med til at diskutere belægningsprocenter også på teatre, der er støttet af Teaterrådet og Det Rejsende Børneteater? Her kan vi jo se, hvordan indtægterne afspejles i forhold til de tilskud, der er, og de ligger jo meget, meget lavt også set i forhold til de andre teatre.

Så vil jeg også gerne spørge hr. Peder Sass: Vil det, at teatre er i konkurrence med hinanden, nødvendigvis altid føre til en dårlig udvikling for dansk teaterkunst?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Louise Frevert, for den tredje og sidste bemærkning.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Man skal høre meget heroppefra. Det vil altså sige, at hr. Peder Sass faktisk står og indrømmer, at det er næsten 30 års børneteater, som er forfælet, når hr. Peder Sass siger, at man først nu efter de sidste statistikker fra 1997 vil optimere børneteatrene.

Det synes jeg er skuffende, eftersom Socialdemokraterne selv har siddet på regeringsmagten i en lang periode og havde kunnet gøre noget ved sagen. Jeg synes, det er lidt sent at komme i tanke om, at man skal gøre noget ved børneteateret i 2003.

Det, der også er bekymrende, er, at man kun fokuserer på en lille gruppe, hvor det oven i købet måske ikke har andet end en – hvad kan man sige – fritidsfunktion, hvor de får noget åndeligt ind på et eller andet niveau. Det er foruroligende, hvis Socialdemokraterne kun fokuserer på den gruppe. Hvad med hele mellemgruppen? Hvad med ungdomsgruppen og hvad med den gruppe op til 40 år? Man ved jo statistisk, at den største gruppe teatergængere er dem, der er over 40 år.

Ville det ikke være bedre at få hele spektret med i stedet for kun at skulle køre på en fokusgruppe, hvor man allerede nu indrømmer også fra hr. Peder Sass' side, at den har spillet fallit?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Til fru Louise Frevert vil jeg sige, at man jo også skal høre efter, hvad der bliver sagt, når der bliver holdt ordførertaler heroppefra.

Jeg fremhævede, at børn og unge var et af de områder, vi godt ville opprioritere. Det mener vi fortsat at vi vil. Men det med, at man vil opprioritere et område, er ikke lig med, at vi nødvendigvis vil nedprioritere noget andet. Det, vi ønsker, er jo, som jeg nævnte, at der tilføres midler.

Det er for det første midler, der er gået ned, for så vidt angår penge til abonnementsordningen – det var de der over en periode 22,5 mio. kr. – og så er der for det andet det, som vi i forbindelse med finansloven ønskede at tilføre yderligere ressourcer. Det var både til satsningsområdet børn og unge, og det var som sagt også til at skabe bedre kvalitetsteater, skabe bredere udbud og dermed generelt gavne alle områder inden for teaterverdenen.

Vi ønsker at prioritere det ene område, men ikke på bekostning af de andre.

Til hr. Eyvind Vesselbo må jeg sige, at vi ønsker, og det er der også givet udtryk for i vores bemærkninger til vores beslutningsforslag, at forbedre den statistik, der danner grundlag for at kunne diskutere teaterpolitik.

Det skal så være mit svar til det om belægningsprocenter, for vi mener som sagt ikke, at det grundlag, der på nuværende tidspunkt er for at vurdere det, er godt nok. Derfor mener vi, at der er brug for at kigge på området, og det kan vi så kun gøre ved at gøre det bedre fremover.

Kl. 15.10

Omkring konkurrencen: Nej vi mener ikke, at teateret bliver dårligt ved, at der er konkurrence mellem teatrene, men vi er opmærksomme på den problemstilling, der handler om underholdningsteater, altså teater, som jeg nævnte før i et tidligere spørgsmål, som ikke er teater, der er udviklet af instruktører, forfattere osv., men som er et færdigt koncept, som er fuldkommen ens, om det spilles i den anden del af verden eller herhjemme.

Der er det, at vi gør en forskel og siger, at de må klare sig selv på kommercielle vilkår, hvormod de andre dele af teaterverdenen har brug for offentlig støtte, for at vi kan sikre alsidighed og kvalitet.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg har lige et opklarende spørgsmål til en formulering, der er i bemærkningerne. Der står:

»Teatret har en samfundsmæssig og velfærdsoekonomisk betydning og funktion. Det er nødvendigt at sikre eksistensen af de teatre, der opfylder denne funktion.«

Jeg må sige, at mig minder det lidt om den rolle, man tiltænkte teatrene i Østlandene. Jeg håber meget, at jeg tager fejl, men jeg vil da godt have uddybet den her formulering, og så vil jeg meget gerne bekræftes i, at jeg tager fejl i, at det er den rolle, man har tænkt sig.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg får lyst til at gentage et enkelt afsnit fra den tale, jeg startede med at holde, for jeg må klart afvise den påstand, at der skulle ligge sådanne bevæggrunde bag vores ønske om at støtte teaterlivet.

Vi siger klart og tydeligt: »Kulturel aktivitet er med andre ord en vigtig faktor i folks vilje til omstilling og nyskabelse.« Det kan man jo ikke

ligefrem sige, at der har været tale om i den østlige del af Europa.

Der står også, at erhvervslivet også har forstået, at impulser fra kulturlivet kan være en vigtig drivkraft for virksomhedernes vækst og udvikling. Og jeg kan fortsætte: og for samfundets udvikling.

Dermed mener jeg i og for sig, at jeg har svaret på spørgsmålet.

Louise Frevert (DF):

Lige siden den nye regering tiltrådte, har der været diskussion om teaterabonnementsordningen. Under sidste finanslov lykkedes det bl.a. på grund af Dansk Folkeparti at redde teaterabonnementsordningen.

Det forslag, som Socialdemokraterne fremsætter i dag, er da også yderst sympatisk. Forslaget har dog for mange løse ender, bl.a. er hele forslaget lagt an på, at der skal være en central styrelse, og at kompetencen skal varetages af amterne.

I øjeblikket arbejdes der på en struktur for amternes fremtid, og alene derfor synes jeg, at det vil være en diskrepans i forhold til en centralt styret teaterabonnementsordning. Det er nemlig den eneste demokratiske støtteordning, som vi i virkeligheden har i Danmark, for det er nemlig teaterbrugerne, der får støtten.

Vi mener også i Dansk Folkeparti, at der skal findes en løsning på teaterabonnementsordningen, og jeg kan ud af korrespondancen se, at Teatrenes Koordineringsudvalg den 28. februar har sendt en status for Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab om abonnementerne.

Det er en vigtig pointe i dette notat, at man forkludrer, at de teatre, som i dag direkte eller indirekte har gavn af abonnementsordningen, ikke er sammenlignelige. Det er netop hele pointen.

Det er også derfor, at vi på nuværende tidspunkt ikke er helt enige, idet Socialdemokraterne fremturer med, at teaterpublikummet i Danmark stadig er elitært.

Det synes jeg er meget stærke ord, fordi der i princippet har været mulighed for at bryde med dette igennem de sidste 10 år, hvor Socialdemokraterne selv har siddet ved magten og har påberåbt sig, at de har gjort alt, hvad der stod i deres magt, for at gøre teaterforestillinger tilgængelige for alle.

Desuden er der alt for få forklaringer i bemærkningerne til forslaget om, hvordan teatergængernes frekvens er. Det er brudstykker taget

ud af flere rapporter, og de postulater skal belyses på en lidt mere direkte måde, end de er blevet her i beslutningsforslaget. Tingene er ikke så sorte og hvide, som Socialdemokraterne fremstiller dem: at det primært er folk med høje uddannelser og indkomster, der benytter teatertilbuddene.

Stig Jarl har været ophavsmand til to rapporter, den ene fra maj 2001 og den anden fra 2002, hvor der begge steder er beskrevet, hvad en højfrekvent og en lavfrekvent publikummer er. Man kan diskutere disse to rapporter, også ophavsmændenes habilitet, idet en institution egentlig undersøger sig selv. Sagt på en anden måde: Man kan diskutere, om det er i orden, at personer, som har været med til at sætte dagsordenen, efterfølgende sætter dagsordenen ved at skulle udarbejde rapporter om teatertilstanden i Danmark.

Kl. 15.15

For at vende tilbage til teaterabonnementsordningen er vi helt med på, at der skal ske noget på området. Det skal være en ligelig fordeling af både abonnementsordninger og rabatter til de teatre, som får støtte i lovens forstand, og til de teatre, som kører på privat basis. Der skal være lige muligheder for alle til at kunne få del i en ny abonnementsordning.

Alt dette er ikke belyst i Socialdemokraternes forslag. Derfor vil vi se frem til udvalgsbehandlingen, hvor der forhåbentlig vil være mulighed for at få belyst punkterne yderligere. Samtidig imødeser vi, at ministeren fremkommer med flere faktuelle ting på området ved teaterkonferencen i juni.

Lad det så være sagt med det samme: Hvis Socialdemokraterne havde lavet et beslutningsforslag nr. B 98, hvori der kun stod, at Folketinget pålægger hermed regeringen at fremsætte lovforslag om en revision af teaterloven i indeværende folketingsår, ville vi have støttet forslaget. Men de retningslinjer, som Socialdemokraterne fremlægger, kan vi i Dansk Folkeparti desværre ikke være helt enige i.

Det er nødvendigt for at forstå vores argumentation imod Socialdemokraternes retningslinjer, at jeg kommenterer nogle af punkterne. Der er bl.a. punkt 2 a), hvor der står, at der opstilles klare kriterier for den kunstneriske og udviklingsmæssige kvalitet af teatrene.

Dette ville indebære en kvalitetsvurdering, og det er vi da meget interesserede i. Vi vil gerne have en diskussion om, hvad der er kvalitet, og hvordan man opsætter kriterier for dette. Men

det er, hvad vi i gamle dage kaldte for smagsdommere. Det er meget interessant, at Socialdemokraterne vil indsætte en sådan passus i en ny teaterlov. Det bør man virkelig bemærke. Lad os tænke nyt og i stedet få resultatstyring.

Vi mener, det vigtige må være, at det skal være et teater, som folk har lyst til at besøge. Og nu vil det sædvanlige og tåbelige udsagn komme, at Dansk Folkeparti vil have høj hat og slapstick. Det er ikke det, jeg siger. Men hvis teateret skal have gennemslagskraft, også hvad angår smalle forestillinger, må målet være, at så mange som muligt har lyst til at komme ind og se forestillingerne, netop for at undgå, at det kun er en lille elitær gruppe af befolkningen, der ser teater.

Ligeledes er det min opfattelse, at Socialdemokraterne bliver ved med at stigmatisere den danske befolkning ved ustandselig at tale om en demokratisering af teaterkulturen gennem lige adgang til teater for befolkningen. Jamen er det da ikke det, vi har? Er det ikke det, Socialdemokraterne selv har prøvet at arbejde for siden midten af 1970'erne med abonnementsordninger og andre rabatorordninger, som giver mulighed for, at alle i princippet kan komme ind og se teater?

Ligeledes plæderer Socialdemokraterne for, at der skal foregå et tættere samarbejde mellem skole- og uddannelsesområdet. Det eksisterer i princippet allerede. Og hvis man har et ønske om at forstærke børneteaterområdet, er dette en kærkommen mulighed for at gå ind og se på, hvordan børneteaterområdet er skruet sammen og få ryddet op i det morads, der er der.

Jeg vil give Socialdemokraterne helt ret i, at vi skal sikre, at der er en ordentlig geografisk spredning af teatertilbud til provinsen. Sagt på en anden måde: Der er alt for mange teatre i København og for få teatertilbud i provinsen.

I princippet kunne man også have et turnéteater, der spillede i København. Det var måske ikke så tovtligt og meget mere attraktivt, at man kun spillede få forestillinger i korte perioder, frem for at vi har dette enorme mastodonttilbud af teaterforestillinger.

Dansk Folkeparti mener, at Socialdemokraternes oplæg er alt for tyndt, og vi er selvfølgelig indstillet på i udvalgsarbejdet at få mere sul på beslutningsforslaget, hvis det skulle være nødvendigt. Men ellers forventer vi, at de store slag kommer til at stå efter teaterkonferencen i begyndelsen af juni, som ministeren som sagt har varslet.

Jeg mener, det er vigtigt, at alle sten bliver vendt. Og jeg må også afslutningsvis tilføje, at vi er helt uenige, når Socialdemokraterne mener, at en belægningsprocent ikke skal være en parameter for, om en forestilling er god eller ej. Jeg vil pointere, at det dog ikke alene er en parameter, men det er da med til at give et praj til publikum om, om det er en forestilling, der er værd at se eller ej, om forestillingen har publikums opmærksomhed.

Det er vigtigt for Dansk Folkeparti, at en ny teaterlov skal være en helt ny teaterlov. Derfor skal det ikke være lappeløsninger eller justeringer af den eksisterende lov. Det er meningen, at man skal starte forfra med en diskussion om alle aspekter lige fra udvikling, kunstneriske præstationer, belægningsprocent, repertoirevalg og meget mere.

Derfor er det ikke gjort med lige her og nu at vedtage Socialdemokraternes forslag. Anderledes ser det ud, hvis Socialdemokraterne vil stryge de tre sidste ord i deres indledningsafsnit.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg er sådan set meget tilfreds med, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte vores forslag; det må jeg sige. Vi har jo sådan set ikke lagt op til den helt store teaterrevision som sådan, men nogle klare præciseringer på nogle områder, hvor vi fornemmer, der er nogle problemer, og det fornemmer vi ikke bare her i den her debat, vi allerede har haft, men også i det ganske teaterlandskab.

Men når jeg tager ordet, så er det for at rette fru Louise Frevert i den opfattelse, at der i vores forslag skulle være noget som helst ønske om central styring. Det er der ikke belæg for. Der er tale om i vores forslag, at vi gerne vil have, at teatrene lever op til en kvalitet og en kunstnerisk udvikling, at de lever op til nogle krav om udbud og alsidighed.

Men jeg vil benytte lejligheden til at sige, at vi intet som helst problem ser i, at teatre kan konkurrere med hinanden, hvis det blot er på et godt grundlag og sikrer alsidigheden.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg er da glad for, at fru Jytte Andersen kan bringe Dansk Folkeparti ud af deres vildfarelse, for

jeg læser jo ellers som regel tingene for pålydende, men så er det måske formuleringen, der ikke er helt så klar, at jeg som ordfører har været i stand til at kunne forstå helheden i det.

Til gengæld troede jeg så på den anden side, at Socialdemokratiet var indstillet på at lave brede forlig, men det ved jeg jo så til en anden gang, at man ikke er.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Vores to beslutningsforslag er jo ikke sådan grebet ud af den blå luft. Det er jo forslag, som har været drøftet med teatermiljøet, teaterforeningerne over det ganske land. Derfor er det vigtigt for os sådan set at præcisere, at det er en justering, det er en præcisering på en række områder, vi ønsker at få drøftet i et fællesskab, som også fru Jytte Andersen har givet udtryk for.

Men mit spørgsmål til fru Louise Frevert går på, at man gav udtryk for, at der er for mange teatre i København. Det kunne da være interessant at få at vide af fru Louise Frevert, hvad det er for nogle teatre, der er for mange af i København. Hvad er det for nogle, man vil lukke?

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Nu er det to beslutningsforslag, som vi har stillet her i Folketinget, og det betyder jo, at det er nogle retningslinjer og nogle præciseringer, vi lægger frem med henblik på en drøftelse med alle Folketingets partier. Det vil jeg da godt som udgangspunkt sige.

Men når jeg sådan måske fik sagt det lidt upræcist før, så er det jo på baggrund af den indstilling, som Dansk Folkeparti har til teatre, altså den der megen, megen fokuseren på markedsmekanismen. Det fremgår af nogle af de spørgsmål, som fru Louise Frevert har stillet til kulturministeren, og hvor kulturministeren heldigvis – og tak for det – har afvist, at penge kun skal gå til de teatre, som kan samle mange publikummer, men faktisk også kan gå til noget af det, der udvikler vores kultur, udvikler vores teatre og dermed bidrager til et samfund, som også udvikler sig, bidrager til, at det enkelte individ får nogle oplevelser, der gør, at det enkelte individ med sin fantasi, med sin sjæl, med sine følelser flytter sig, når den pågældende går i teateret.

Og det er slet ikke nogen af de tanker og toner, vi indtil nu har hørt fra fru Louise Frevert.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg tror, at vi skal lade det med, hvem der har beskæftiget sig mest med teateret, ligge. Det varer vel heller ikke længe, før jeg bliver kaldt rindalist heroppefra, og det vil jeg i hvert fald overhovedet aldrig nogen sinde have skudt i skoene.

Kl. 15.25

Det her er simpelt hen et spørgsmål om at have en politisk ideologi og en politisk holdning til tingene. Der kan vi nok ikke blive enige, og det behøver vi heller ikke at være, men vi kan respektere hinandens holdninger.

Med hensyn til, hvorvidt man skal tilføre smalle ting og smalle produktioner noget, vil jeg nok sige, at jeg godt kan forstå, at fru Jytte Andersen nu er helt næsten blæst tilbage, for det har faktisk været med Dansk Folkepartis hjælp, at et af de mest uglesete stedbørn i dansk teaterliv, nemlig ny dansk dans, er blevet tilgodeset i tipsakstykke.

Så jeg synes, det er på tide, man lukker øjnene lidt op og ser på, hvad det egentlig er, man skal gå ind og give støtte. Skal man bare fuldstændig bevidstløst kaste penge ned i en dyb brønd og så ikke se på, hvad der kommer ud af det i den anden ende?

Se, det, det drejer sig om, er, at man giver støtte til nogle produktioner og til noget teater, som rent faktisk har brug for det. Men det kan jo ikke nytte noget, at man tror, man kan udvikle talentmasse og gode teaterforestillinger ved bare massivt at tilføre området penge i stedet for at se på, hvad det er, der kommer ud i den anden ende. Det aspekt har jeg aldrig nogen sinde hørt Socialdemokraterne diskutere, aldrig nogen sinde. De siger bare: Flere penge til området, og aldrig noget visionært om, hvad der vil komme ud af den anden ende af produktionsleddet.

Det, jeg mente, var et bredt forlig i forbindelse med en ny teaterlov. Det var faktisk det, jeg mente, og der tror jeg måske vi har misforstået hinanden.

Til hr. Peder Sass: Jeg har ikke glemt det med, hvor mange teatre jeg mener, der egentlig skulle lukke i København. Det vil jeg overhovedet ikke udtale mig om her. Jeg vil blot henholde mig til, hvad visse teatre selv i DST har udtalt, og det er, at det ikke ville gøre noget, at man gik ind og så på, om et par stykker af teatrene skulle lukke. For man kan ikke her som politiker gå ind og sætte sig til dommer over, hvilke teatre der skal lukke eller ej, men faktisk har DST jo selv været

indstillet på – med Socialdemokraternes egen partifælle Mona Heiberg i spidsen – at tage en diskussion om, hvorvidt man efter 2005 skulle gå ind og se på, hvilke teatre man skulle lukke. Jeg synes bare ...

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja tak.

Louise Frevert (DF):

Undskyld.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det er den røde knap, der betyder stop.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Jeg har ikke på nogen måde givet udtryk for, at jeg ikke mener, fru Louise Frevert har arbejdet med teaterspørgsmål. Men det er jo lige præcis det arbejde bl.a. med en lang række spørgsmål i udvalget, der afdækker den forskel, der er imellem de holdninger, som Dansk Folkeparti har til teateret, og behovet for at understøtte dansk teaterliv, at understøtte det danske sprog, at understøtte det, at publikum og kunstnere i mødet med hinanden live får følelser, får fantasi i sving, som flytter ting. Og det kan engang imellem godt være, at det er teaterforestillinger, som ikke er brede, som ikke er kassesucceser, som ikke samler mange publikummer, men de flytter alligevel og er med til at bidrage til, at vores demokrati udvikler sig, bidrage til, at vores samfund udvikler sig.

Det vil vi også gerne give penge til. Det er, kan man sige, den risikovillige kapital, der understøtter vækstlaget, som fremmer nye talenter, som vi ikke på forhånd kan se bliver den nye Ghita Nørby eller Steen Springborg eller Søren Spanning.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Det giver ikke længere taletid at vende ryggen til formanden.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg vil godt gentage, hvad der har været sagt tidligere heroppefra i forbindelse med min ordførertale, at vi altså gennem en mere moderne og fleksibel abonnementsordning ønsker at sikre en bredere adgang for hele befolkningen til at få teateroplevelser. Det er det, der er vores udgangspunkt.

Det, jeg vil spørge fru Louise Frevert om, handler så om dansen, som jo er en smal udtryksform, dansen, som jeg jo selv får lejlighed til en gang imellem at tage ud på Østerbro og se på den spændende scene, der ligger derude, og som jeg ser, at en pæn gruppe københavnere tager ind og ser på.

Jeg vil gerne spørge fru Louise Frevert: Hvordan tror fru, at dansen kan overleve ude i provinsen? Har fru Louise Frevert statistikker for, hvor mange mennesker der egentlig tager ud og oplever dansen i provinsen?

Kl. 15.30

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg vil starte med hr. Peder Sass. Af gode grunde er man ikke i stand til at kunne fremvise statistikker, fordi det faktisk er inde i en forsøgsperiode. Men det er en af grundene til, at vi mener, det er vigtigt, at man igen etablerer det, der hedder Danserotation, hvor man kan lave forestillinger ude omkring for at kunne se, om der er den fornødne tilgang til forestillingerne, som vi egentlig ville håbe, der var.

Så det vil sige, at det her er på et tidligt stadie. Man må også regne med, at Skolen for Moderne Dans kun er 10 år gammel, og det vil sige, at man vel rent faktisk først nu har fået nogle dansere ud; det tager 10 år at blive danser. Sådan er det. Så vi har først nu nogle danske dansere, som vil være kvalificeret til at kunne indgå i professionel sammenhæng.

Min bevæggrund har været, at problemet er, at af de dansere, som er tilknyttet de etablerede kompagnier såsom Peter Schaufuss Balletten og Nyt Dansk Danseteater, er 80 pct. af dem udenlandske dansere, og det kan jo ikke være rigtigt, når vi har et potentiale herhjemme, der danser moderne dans og halvklassisk dans og modernistisk dans, at de ikke kan udfylde de roller.

Hvorfor skal vi have fremmed arbejdskraft ind, når vi har en danseuddannelse, som skal optimeres? Det er en af grundene til det.

Og bare vent og se: Det her bliver chancen til, at moderne dans kan komme til at spille en stor rolle i teaterlivet og i teaterbilledet.

Til fru Jytte Andersen: Jeg har aldrig nogen sinde sagt, at vi ikke ønsker at støtte teateret overhovedet. Vi har bare sagt, at det er et spørgsmål om i hvor stor udstrækning.

Nu kommer vi så til en anden diskussion, og det er, at fru Jytte Andersen spørger, om vi ikke vil støtte dansk sprog og danske forfattere og

danske scenografer, danske instruktører. Jo, det vil vi da hellere end gerne. Det er jo lige netop det, der er hele pointen i det. Men hvordan skal man så stille sig til oversættelser som f.eks. Café Teatrets forestilling »Gagarin Way«? Det er jo ikke en dansk forestilling, men det er en oversættelse. Man kan da ikke negligere, at det også er en smal forestilling, som har relevans.

Det, vi taler om, er et spørgsmål om udbud. Hvor meget udbud skal der være? Skal der være 10 kg æbler, eller skal der være 5 kg æbler? Skal der være 14 bananer, eller skal der være 3 bananer?

Det er heller ikke et spørgsmål om at tage bredden af repertoiret. Det her er simpelt hen et spørgsmål om at reducere mængden, hvis det er det, der skulle være tale om, inden for rammen. Så vi har aldrig nogen sinde talt om, at vi vil begynde at squeeze eller presse – vi må hellere tale dansk oppe fra denne her talerstol – repertoiret sammen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja tak. Nu kan vi ikke tage mere.

Louise Frevert (DF):

Nej, det kan vi ikke.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Jeg skal ikke blande mig i, hvilken af de ordførere, der lige har været oppe, som har beskæftiget sig mest med teater. Jeg skal nok lade være med at deltage i konkurrencen. De har sikkert beskæftiget sig mere med det, end jeg nogen sinde har, så de kan være glade for det.

Ministeren har her i dag redegjort for den proces, han allerede har sat i gang med henblik på den kommende revision af teaterloven. I Det Konservative Folkeparti hilser vi den proces meget velkommen, og vi vil da også gerne rose Socialdemokraterne for, at de nu er kommet med deres eget teaterudspil.

Vi ser meget positivt på, at der nu tages fat på en slags servicetjek af teaterloven, og at vi nu får undersøgt, hvor og hvordan vi kan modernisere og kvalificere rammerne for den fortsatte udvikling af dansk teater.

For os handler det ikke umiddelbart om, hvad vi ønsker at ændre ved de overordnede kvalitative principper, men det er klart, at hvis teateret skal kunne forny sig, så skal rammerne for det også kunne gøre det.

Teaterrådet er nu kommet med deres input til debatten, som vi i Kulturudvalget meget snart vil blive præsenteret for. Det glæder jeg mig meget til. Andre aktører vil formentlig også byde ind, når først debatten er sat i gang. Og mange af de her bidrag vil vi så kunne diskutere på teaterkonferencen den 3. juni i år.

Ser vi på de konkrete forslag fra Socialdemokraterne, så er vi meget enige med forslagsstillerne i, at teaterloven skal understøtte mulighederne for samarbejde i teaterlandskabet. Samarbejde er både fornuftigt og hensigtsmæssigt, og det giver mulighed for en god udnyttelse af ressourcerne.

Vi er enige i, at administration, udvikling og nye produktioner og udnyttelse af faciliteter er oplagte steder at samarbejde på. Vi ser også positivt på, at der skal udarbejdes statistikker for det samlede teaterlandskab, således at vi har mulighed for at vurdere situationen løbende.

Men i forslaget understreges det, som jeg også var inde på i spørgsmålene til hr. Peder Sass, at succeskriterierne for teatrene ikke alene skal basere sig på belægningsprocent. Det er vi fra konservativ side meget enig i. Men mig bekendt står det ikke i teaterloven, at belægningsprocenter skal anvendes som succeskriterier for teatrene. Så jeg ved ikke helt, hvorfor de er med. Men det understreger i hvert fald en holdning, som vi er enige i.

Kl. 15.35

Det foreslås også, at der skal opstilles retningslinjer for nye ledelses- og bestyrelsesstrukturer, herunder klarere udvælgelses- og ansvarsprocedurer for teatrenes ledelser og bestyrelser. Umiddelbart tror jeg ikke, man kan sige, at problemerne på de danske teatre er affødt af dårlig ledelse. Det kan godt være, det gælder for nogle teatre, men formentlig ikke dem alle sammen.

Vi er en smule skeptiske over for det her forslag, men vi vil gerne være med til at se på det i den videre debat, ikke mindst vil vi gerne være med til at se på udnævnelsesprocedurerne.

Der er også nogle formuleringer i beslutningsforslagene, som bekymrer mig. Jeg var også inde på dem i spørgsmålene:

»Socialdemokraterne mener, at det er nødvendigt at præcisere, hvad der er teater i teaterlovens forstand, og dermed, hvilke teatre der skal støttes.« Og videre et andet sted: »Teatret har en samfundsmæssig og velfærdsøkonomisk betydning og funktion. Det er nødvendigt at sikre eksistensen af de teatre, der opfylder den funktion.«

Det er klart, at vi skal holde os for øje, hvilke teatre vi støtter, men jeg mener, at vi skal passe på med at lave nogle meget skarpe præciseringer. Og hvordan definerer man en samfundsmæssig og velfærdsøkonomisk funktion inden for teaterverdenen?

Armslængdeprincippet er for os meget vigtigt, men jeg regner da heller ikke med, at Socialdemokraterne har ment, at de ville bryde med armslængdeprincippet. Men lad os se på det i det videre arbejde.

Med hensyn til en abonnementsordning foreslår Socialdemokraterne, at en del af ordningen rettes mod rabatter til børn og unge, ligesom man ønsker, at amterne skal stå for formidlingen og administrationen af midlerne i ordningen.

Sådan er det jo allerede i dag, og der er jo sådan set ikke noget nyt i de forslag. Jeg tager det derfor som et udtryk for, at man mener, at det er de ordninger, man synes skal køre videre i fremtiden. Det vil jeg så ikke tage stilling til i dag, men også det må vi jo se på i det videre arbejde. Vi har jo også en strukturkommission, der arbejder. Med hensyn til det med børn og unge kan jeg allerede sige nu, at der støtter vi selvfølgelig også, at det skal fortsætte.

Som ministeren var inde på, er vi allerede i gang med at se på, hvordan abonnementsordningen kan gøres mere tidssvarende og mere fleksibel, og for os er det i hvert fald vigtigt, at abonnementsordningen tilpasses de forskellige behov, der eksisterer i hovedstadsområdet, i landsdelsscenebyerne og i resten af landet.

Det bliver også foreslået et sted, at bevillinger til de enkelte teatre skal opdeles i bevillinger til drift og administration, henholdsvis kunst og udvikling. Det er jeg en smule skeptisk over for, for jeg mener, at det vil ødelægge det enkelte teaters frihed til at planlægge.

Sidst i forslaget står der: »Udviklingen af en ny teaterlov skal være et reelt alternativ til den eksisterende. En ny teaterpolitik skal bygge på visioner og ikke på justeringer i det nuværende system.« Det står der ordret.

Nu kan jeg så forstå, at det alene skal opfattes som retningslinjer og justeringer, og det er så i orden, men vi er sådan set enige i det, der står, og med det som udgangspunkt synes vi måske ikke, der er de helt store nyheder og de helt store visioner i det her udspil fra Socialdemokraterne.

Jeg ser frem til konferencen i juni, hvor vi skal drøfte Teaterrådets og eventuelt også andres oplæg. Det er også vigtigt, at vi hører kommunerne og amterne. Vi ser i hvert fald fra De Konservati-

ves side frem til et konstruktivt og bredt samarbejde i de kommende måneder, men vi kan altså ikke støtte de her to beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg skal ikke undlade at sige med det samme, at det var en meget positiv kvittering fra fru Carina Christensen omkring det udspil, vi er kommet med. Men der er bare en enkelt ting, vi har brug for at få præciseret, og det er, at for vores vedkommende er der ikke tale om noget som helst ønske om at bryde med armslængdeprincippet.

Hvis vi ikke har fået det skrevet tydeligt nok, så er det i hvert fald sagt nu fra talerstolen, så det kan blive protokolleret, at det har vi ingen ønsker om at ændre på.

Det samme vil jeg også sige i forbindelse med den klare melding omkring det at prioritere teatrene med høje belægningsprocenter. Det synes vi også var en meget fin kvittering på det synspunkt, som vi også tidligere har givet udtryk for i debatten.

Men mit spørgsmål handler om: Mener man nu ikke alligevel set i forhold til den virkelighed, der er ude omkring for andre institutionsledere inden for det offentlige område, inden for det private område, at det er nødvendigt, at man kigger nærmere på, hvordan ledelsesstrukturen er inden for teaterverdenen? Mener man ikke, at der er brug for en opkvalificering?

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det, der bringer mig herop, er, at jeg tror, der er en misforståelse omkring, hvad ændringen egentlig er i vores abonnementsordning.

Vi er sådan set meget bevidste om, at der er et ansvar ude i amterne for børn og unge. Men det, vi sådan set prøver at signalere med vores abonnementsforslag, er, at vi mener, at abonnementsordninger og de penge, vi bruger til abonnementsordninger, ene og alene skal kanaliseres ud til det kommende teaterpublikum, nemlig børn og unge. Det er sådan set det, vi prøver.

Kl. 15.40

Det, der yderligere ligger i vores forslag, er, at man som privatteater godt kan komme med i formidlingsordningen, men hvis man vil have en abonnementsordning eller rabatordning, må man selv betale. Der er en række abonnementsordninger, som vi ikke vil gå ind og pille ved. Men jeg siger det blot, fordi det godt kunne ly-

de, som om der var en misforståelse, eller at man ikke havde været opmærksom på det fra konservativ side.

Jeg vil i øvrigt også gerne kvittere for talen.

(Kort bemærkning).

Carina Christensen (KF):

Først til hr. Peder Sass: Jeg har ikke noget imod, at vi går ind og kigger på ledelses- og styrelsesprocedurerne. Jeg må sige, at jeg ikke kender omfanget af det; jeg ved ikke, om det er et alvorligt problem. Jeg kunne godt forestille mig, at det ville gælde for nogle teatre, ligesom det også gælder for nogle virksomheder. Men om vi over én kam kan sige, at der er dårlige ledelsesstrukturer på samtlige teatre i Danmark, har jeg meget svært ved at sige.

Men jeg synes da, at vi skal få det belyst. Lad os se på omfanget af det, og lad os se, om der er behov for, at vi kigger på strukturerne ledelsesmæssigt. Udnævnelsesmæssigt har jeg nemlig også en mistanke om, at vi godt kunne bruge nogle bedre udnævnelsesmetoder, så der er vi faktisk også interesseret i, at vi får set på det.

Med hensyn til abonnementsordningen: Nej, der må jeg erkende, at jeg ikke havde læst det sådan, at det kun skulle være til børn og unge, og at man så kunne komme med i ordningen, men kun til formidling. Det er ikke vores holdning, vi synes stadig væk, at alle teatre skal have lov at være med i ordningen, og så vil vi gerne give lidt mere frihed til, hvordan man bruger pengene på de enkelte teatre.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Først vil jeg takke Socialdemokratiet for at være kommet med beslutningsforslaget, og jeg synes også, at der i den forbindelse skal lyde en tak til ministeren for nu at dele sol og vind lige, for at have taget tråden op. Hvem der så kom først, hønen eller ægget, er for mig underordnet, men jeg synes, det er vigtigt, at der nu bliver sat fokus på den teaterpolitiske situation. Det er der behov for.

Jeg vil sige, at debatten i dag måske nok har været en smule forvirrende, i hvert fald for mig. Nu er det jo sådan, at man kan læse forslaget med forskellige øjne. Jeg har opfattet Socialdemokratiets beslutningsforslag derhen, at man med forslaget primært har ønsket at få sat fokus på den teaterpolitiske situation, få den sat på

dagsordenen med henblik på at få foretaget en revision af teaterloven. Det synes jeg der er god grund til, i betragtning af at hovedloven faktisk er tilbage fra 1960 eller 1963, og at den ikke har været revideret de seneste 12 år.

Men jeg opfatter ikke indholdet af forslaget sådan, at man vil lave revolution, altså lave om på hele det grundlag, som teaterpolitikken bygger på, og det vil jeg egentlig også mene skulle ligne Socialdemokratiet dårligt, eftersom de jo har haft en stor del af ansvaret for den lov, som vi har.

Så derfor vil jeg sige det på den måde, at det, man præciserer i beslutningsforslaget, de takter, hvor Socialdemokratiet foreslår præciseringer, er vi i hovedlinjerne enige i. Vi mener, det er klart, at en revision af teaterloven skal bygge på, at man sikrer, at dansk teaterpolitik hviler på klare kvalitetskrav og klare principper for alsidighed i udbuddet. Det er unikt, og det er vigtigt.

Vi er også enige i, at der skal opstilles meget klare kriterier for den kunstneriske og udviklingsmæssige kvalitet af teatrene, at det er det, der danner baggrund for statsmidlerne til teatrene.

Nu har der været en debat om armslængdeprincippet, det har vi jo haft nogle gange i forskellige sammenhænge i det seneste års tid, og efterhånden tror jeg nok, vi er kommet dertil, at vi alle sammen er enige i, at armslængdeprincippet er det rigtige. Jeg synes også, debatten i dag har vist, at det ville være meget uklogt, hvis vi som politikere skulle begynde at gøre os kloge på, hvad folket skal mene er godt eller dårligt teater. Det tror jeg er ret individuelt.

Det, der er afgørende, er vel, at man får nogle teatre, som er meget alsidige, og som har bredden i sig. Hvem kan ikke lide at se en rigtig god mainstream teaterforestilling i en fyldt sal, hvor vi alle sammen kan sidde og klappe og grine? Sådan skal det være. Men der skal også være mulighed for, at publikum, som har særlige ønsker og behov, og teaterfolk, som har nogle særlige ideer til at udvikle nye kunstneriske retninger, kan prøve kræfter med det. Og det er jo netop det, der er så fantastisk ved kunst og kultur, at man hele tiden bryder grænser.

Kl. 15.45

Der har i dagens debat været nævnt eksempler inden for filmverdenen på, hvordan det har udviklet sig. Men vi skal også være opmærksomme på, at en af forudsætningerne for dansk films store succes i dag er, at vi har et fantastisk

teaterliv, at vi har den sammenblanding eller supplerung, at man i filmen gør brug af teater-skuespillere, i modsætning til mange andre lande, hvor man som filmskuespiller har specialiseret sig til filmen og ikke er i stand til at kunne stå på en scene. Men det er jo det, der gør, at vi har den vekselvirkning i dansk film i kraft af gode historier og af særdeles gode skuespillere, som har fået deres oplæring på teatrene; de kan gøre sig på film, og i kraft af den popularitet, som en del af skuespillerne får på filmen, fører de den tilbage til teatrene og medvirker til, at flere besøger teatrene. Så der er den vekselvirkning, som gør, at vi selvfølgelig skal støtte teateret og selvfølgelig skal støtte alsidigheden og dermed også give rum for eksperimenterne og de smalle forestillinger.

Vi er også meget enige i de præciseringer, som Socialdemokratiet foreslår om børne- og ungdomsteatre, at vi får teatrene til at sprudle ude på daginstitutioner og skoler, uddannelsessteder i det hele taget, for jo mere hele det musiske miljø bliver fremmet i uddannelsessystemet, jo bedre for uddannelserne, men også jo bedre for unges mulighed for at tilegne sig forståelsen, ideen og værdien af også at frekventere teatrene, når de bliver voksne.

Så vil jeg kommentere spørgsmålet om den geografiske spredning. Jeg mener, det er vigtigt, at vi, særlig nu, hvor vi står over for det nye operahus og det nye skuespilhus i København, som skal være nationalscenerne, ikke fokuserer alle midlerne i hovedstaden, men at vi også har den teaterpolitiske spredning og dermed understøtter teaterforeningerne ude omkring i landet og også understøtter de teaterforestillinger, som fra hovedstaden bevæger sig ud i det ganske land.

Der har også været nogle diskussioner i dag omkring belægningsprocenter, om kriterierne for støtte. Der er jeg meget enig i, at man skal passe på med ikke alene at gøre belægningsprocenter til et kriterium, for det vil jo af naturlige grunde føre med sig, at man ensretter teaterlivet, at det mere bliver en form for mainstreamteater, vi ser, fordi man skal sørge for hele tiden at tilrettelægge sine teatre sådan, at man fokuserer på flest mulige i teatrene. Det skal man selvfølgelig som hovedregel også, men man skal ikke gøre det i en sådan grad, at man mister bredden i det.

Og det er faktisk et af de steder, hvor jeg mener, at der er et begyndende, jeg vil ikke sige faresignal, men alligevel, og som jeg vil opfordre

eksempelvis filmverdenen til at tænke på, og det er, at flere og flere af de film, vi ser i dag, er en moderne form for Morten Korch-film. Det er udmærket, de er gode, og vi griner, og vi har det godt, men vi skal passe på, at man ikke får ensretning inden for de forskellige kunstretninger.

I forslaget til ændring af teaterabonnementsordningen kan jeg også se nogle gode, positive takter i Socialdemokratiets forslag.

Der er dog én ting, jeg vil slå fast med syv-tommersøm, og det er, at hvis amterne skal ind og administrere en teaterabonnementsordning, skal det ikke ske via bloktilskuddene. Det skal ikke ske ved, at man i de her årlige kommuneaftaler, at man skal bruge en vis sum penge til teaterabonnementsordninger, og folk så tror på, at det står ved magt. De skal hegnes ind med store, dejlige egetræshegnspele, sådan at det ikke kan misforstås, hvad pengene skal bruges til.

Vi har set det inden for biblioteksverdenen, hvor vi i tillid til hinanden lavede en ordning, hvor kommunerne skulle bruge en vis sum penge til udvikling af folkebibliotekerne, og nu ligger pengene og roder rundt på asfalten og andre steder i kommunerne. Så det er helt afgørende for SF.

Afslutningsvis vil jeg så sige med hensyn til udspillet her, som vi støtter, begge forslagene, men også til ministeren og ministerens oplæg til, at der som opfølgning på teaterkonferencen i juni måned vil komme en invitation til et bredt samarbejde om en ny revision af teaterloven, at SF gerne medvirker til at indgå i forhandlingerne om en ny teaterlov.

Kl. 15.50

Fru Ester Larsen fandt det fornødent ligesom, ikke truende, men dog trods alt at stå lidt fremadlænet i nærheden af mikrofonen, så det var helt sikkert, at det blev protokolleret, at man nok skulle tage udgangspunkt i, at den økonomi, der nu engang var, den var der – og ikke mere. Så vil jeg gerne sige, også til inspiration for ministeren, som jo i de kommende uger drøfter bevillingerne til Kulturministeriet for det kommende år, at det ikke skal skorte på støtte fra SF's side i forsøget på at tilføre flere midler til teaterområdet.

Jeg synes, at de beløb, som Socialdemokraterne har foreslået, omkring 25 mio. kr. til abonnementsordning og 20 mio. kr. til udvikling, i hvert fald ikke er overbud for at sige det mildt. Det er nok minimum det, der er behov for.

Så skal jeg også af hensyn til den parlamentariske orden meddele på vegne af Enhedslisten,

at de også ønsker at udtrykke sig positivt om de af Socialdemokratiet fremsatte beslutningsforslag. Dette være hermed gjort.

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg synes, at debatten i dag er begyndelsen på en meget vigtig proces, der nu skal give os afsæt og mulighed for at sætte ord på, hvad vi vil med dansk teater i fremtiden. Derfor imødekommer jeg i allerhøjeste grad Socialdemokraternes initiativ til at få sat debatten i gang. Samtidig er det naturligvis positivt at høre, at kulturministeren endelig selv tager initiativ på området i handling og ikke kun i ord.

Behovet for en gennemgribende revision af teaterloven var allerede tydeligt i 1999, så selv om jeg imødekommer Socialdemokratiets initiativ, så må jeg også samtidig sige, at det stadig væk er en gennemgribende reform, vi har brug for. Det er jo ikke lige det, beslutningsforslaget lægger op til, selv om det er en begyndelse.

En reform tager tid og bør ske på baggrund af en proces, hvor såvel eksperter, teater- og fagfolk, teatergængere og de, som vi skal have til at gå i teateret, inddrages.

En ny teaterlov må ikke blive et eliteprojekt, men skal derimod vise indsigt i og forståelse for de arbejdsvilkår, som teaterlivet arbejder under, ikke mindst de forskellige virkeligheder, der danner rammen for de individuelle teatre i såvel hovedstaden som ude i landet.

En kommende teaterlov bør måske i endnu højere grad, end der lige lægges op til i beslutningsforslaget, reformere teaterstrukturen, således at der sker en skarp profilering af hvert enkelt teater.

I dag er det alt for enslydende, hvad teatrene sætter på programmet, og ofte dækker repertoiret lidt af det hele for at undgå de gabende tomme sæder. Jeg tror, det er det, fru Jytte Andersen flere gange har sagt: De vælger midterbanen.

Vi skal have mere markante teatre og et mere varieret, alsidigt teaterliv, hvilket også er en gennemgående tanke i forslaget. Vi skal ikke fortsætte med små justeringer. Det er ikke acceptabelt, hverken over for den danske teaterverden eller de mennesker, hvis arbejdsliv teaterloven udstikker rammerne for.

Lad os nu turde, lad os få mod til med denne her proces at tænke nyt, hvor vi ikke freder noget på forhånd. Der er brug for helhedstænkning, og ved at se på hele teatersystemet i sammenhæng vil det give os mulighed for at foretage nogle klare kulturpolitiske prioriteringer.

En fremtidsvision, i hver fald min fremtidsvision, er, at vi kan opnå det samme for dansk teaterliv, som vi har opnået inden for dansk film.

Det er jo blevet sådan de sidste par år, at rigtig mange danskere uanset alder, køn eller bopæl må se en stor del af de danske film, der får premiere, og helst i biografen. Man kan næsten sige, at dansk film er blevet sådan en slags kult. Det er ikke mindst, fordi de rører noget i os. Man ser dem, uanset at anmeldelserne måske ikke altid er de bedste, for risikoen er værd at tage sammenlignet med tanken om, hvilken kulturelle oplevelse man eventuelt kunne gå glip af, hvis ikke man gjorde det.

Derfor så jeg også gerne, at vi i højere grad satsede på at fremme dansk dramatik. Jeg ser også i forslaget, at netop dansk dramatik er nævnt, om end ikke særlig meget. For ny dansk dramatik fortæller, illustrerer og stiller ikke mindst den samtid, vi lever i, i perspektiv.

Kl. 15.55

Desværre stemmer mulighederne for udfoldelse og udvikling ikke overens med det potentielle, der er til stede. Vækstslagen har for dårlige betingelser, og jeg mener, at de fri midler skal styrkes, hvis dansk dramatik skal fremmes.

Det bør være en grundsten i en teaterlov, at der er midler nok til, at nogle teatre kan udvikle sig og eksperimentere uden det sædvanlige produktionsræs. Det er vækstslaget, der danner rekrutteringsgrundlag for resten af teaterverdenen, og det skal sikres i fremtiden.

Det er ikke helt klart for mig med beslutningsforslaget her, hvor vækstslaget er herne. Det ønsker jeg selvfølgelig at få præciseret, for jeg ser det som værende noget meget essentielt.

Vi i Kristeligt Folkeparti går nu ikke ind for det nye skuespilhus, hvilket vel ikke er nogen hemmelighed for nogen, men vi respekterer selvfølgelig det forlig, der er indgået på området.

Jeg vil dog gerne understrege, at det ikke kommer nogen til gavn, hvis omkostningerne ved et nyt skuespilhus skal betales af andre dele af den danske teaterverden, herunder at man skærer ned i vækstslaget. Vi håber ikke i Kristeligt Folkeparti, at etablering af et nyt skuespilhus vil betyde, at man må lukke en scene hverken i by eller på land.

Der er ingen tvivl om, at et mangfoldigt, kunstnerisk og fornyet teaterliv ikke kan overleve uden offentlig støtte. Hvis hele den danske teaterbranche skulle fungere på rent kommer-

cielle vilkår, ville valgmulighederne også blive derefter, det vil sige meget stærkt begrænsede.

Der er da nogle problemstillinger, som andre ordførere har været inde på. Det er i forhold til et offentligt støttet teater, der skal vise en forestilling, der akkurat lige så godt kunne opsættes på et privat teater.

Vi skal passe på, at der ikke sker en skævvridning, når støtten viser sig at kunne gå til kommercielle og sikre kassesucceser. Vi skal i hvert fald passe på, at den støtte, vi giver til offentlige teatre, ikke er med til at formindske mulighederne for de private teatres succeser.

Jeg tror, at fru Ester Larsen var inde på noget med en musical, der var opsat privat og gik strygende, men nogle år senere fik den en offentlig støtte. Det er i hvert fald en problemstilling, vi også bør tage fat om.

Jeg er meget positiv over for forslaget om at øge børns og unges tilgang til teateret gennem en styrket kulturindsats på daginstitutionsområdet og i skole- og uddannelsessystemet. Men jeg kan ikke lade være med en lille drilsk bemærkning, for jeg kan jo undre mig over dette retnings skifte set i lyset af forhandlingerne om fornyelse af folkeskoleloven, hvor Socialdemokraterne ikke på nogen måde har tilkendegivet en interesse for styrkelse af det åndelige og kunstneriske aspekt af folkeskolen. Jeg vil se frem til, at denne vinkel også bliver fremført på folkeskoleområdet, for det skal den vel, hvis der skal være en sammenhæng i partiets politik.

Så jeg er enig med forslagsstillerne i, at en ny teaterlov bør inddrage et område som netop børne- og ungdomsteateret, som jo faktisk også har haft en international anerkendelse.

Jeg mener også, at børne- og ungdomsteater spiller en rolle i forhold til at stimulere børn og unge til at se virkeligheden fra nye vinkler, og det kan forhåbentlig medvirke til, at teateret integreres i børnenes og de unges hverdag og bevidsthed.

Et andet område, vi også ser, der bør være fokus på, er i forhold til etablering af egnsteatre, som jo har været firedoblet i de seneste årtier.

Begge områder er i høj grad med til at sikre en demokratisering af kulturen og udbrede en forståelse af teateret som et mødested og et oplevelsesfællesskab. Det finder vi i Kristeligt Folkeparti er noget meget centralt, og det bør selvfølgelig forankres i en ny teaterlov, hvilket også er nogle af de områder, som forslaget er inde på.

Der er et sted, hvor jeg ikke er enig. Det er, om man skal lukke teatre eller ej. Hvis vi som

princip fastholder, at teatre ikke må lukke, så kan vi måske være med til at forhindre en knop-skydning, at noget nyt kan komme til og udfolde sig. Så jeg mener ikke, at det skal være et must, eller at det skal være noget, vi ikke vil acceptere, at der skal lukkes teatre, men at der skal være en mulighed for, at noget måske skal lukke ned, for at noget nyt kan spire frem, så der er den mulighed for udvikling.

Kl. 16.00

Teaterbranchen påpeger faktisk selv, at der kan være en problemstilling her, hvis vi absolut krampagtigt fastholder, at man ikke må lukke noget. Jeg tror faktisk, at modstanden mod lukning af teatre er størst blandt politikere. Så jeg vil håbe, at vi på det her område kan være åbne og positivt indstillet over for at tage den dialog, der ligger på det her område.

Til allersidst er der lige noget om teaterabonnementsordningen. Det er fint at se de to ting i sammenhæng, for tingene hænger sammen, og jeg er enig i, at det skal være mere fleksibelt, og også at vi skal se på strukturen på det område.

Men jeg er ikke helt enig i forslaget om, at støtten kun skal tilfalde teatre, der i forvejen modtager driftsstøtte. Abonnementsstilskud skal egentlig gælde for alle teatre, fordi det skal følge publikum. Det er min grundholdning.

Men jeg ser frem til en kommende debat, og jeg ser ikke mindst frem til en reform af den danske teaterpolitik. Vi er i Kristeligt Folkeparti meget indstillet på at gå ind i det her område med engagement og også gerne med nogle initiativer.

Men i hvert fald tak til Socialdemokratiet for, at man er kommet med disse to forslag.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Nu har vi også brugt lidt tid på det efterhånden, så nu skal vi vist til at slutte.

Derfor skal min bemærkning bare være, at jeg vil gøre opmærksom på, at når vi taler om frie midler til at få et bredere udbud, så taler vi jo om, at vi gerne ser, at man kan opdele tilskud til administration og til kunst. Det er for, at vi ad den vej kan skabe en større rummelighed ved, at der dermed er ressourcer, der er givet til kunsten og til udviklingen i forbindelse med teateret.

Det er der, vi mener, at vi også skal give plads til de nye vækstlag. De kan udvikle sig ved, at vi har denne opdeling. Jeg kan godt se, at der kan være friheder i det ved at lade det være samlet,

men det er for at give den mulighed for, at man så her har nogle vækstpenge.

Det, som jeg så vil spørge om, er egentlig: Hvad mener fru Bodil Kornbek med udtrykket mere markant teater? Kan vi få en lille opskrift på, hvad der menes med mere markant teater?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Hvis jeg havde en færdig opskrift på disse ting, var jeg sandelig også kommet med et beslutningsforslag eller to. Men forslagsstillerne er selv lidt inde på det, hvor de siger: En tydeligere profil med ny dansk dramatik er nogle, som tager sig af den her genre, eller nogle, der tager sig af børneteater osv. Altså at man har en meget mere klar og tydelig profil, så også publikum er meget mere bevidst om: Hvad er det egentlig, vi får her? At de går efter nogle ting. At man ikke bare køber en pakke, og så ved man ikke helt, hvad den indeholder, men at teateret har en klarere profil. Det er også det, jeg læser i forslaget her.

Så jeg er glad for, vil jeg sige, at man også i Socialdemokratiet gerne vil sikre vækstlaget, og at der er fokus på det. Jeg kunne så ikke helt læse det ud af forslaget. Men om det skal være på den ene måde eller på den anden måde, det er jeg helt åben over for. Det er bare vigtigt, at det bliver sikret, så vi dermed også får den udvikling i teateret, der hele tiden skal være, ligesom der også er i dansk film.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Jytte Andersen som ordfører for forslagsstillerne.

Jytte Andersen (S):

Jeg skal starte med at sige fra Det Radikale Venstre, at de er sympatisk indstillet over for forslaget og vil arbejde positivt med i udvalgsarbejdet, men de har nogle helt andre ideer end dem, der har været givet udtryk for her fra både forslagsstillerne og andre partier, hvad angår abonnementsordningen.

På den baggrund vil jeg godt slutte vores meget lange debat – jeg synes faktisk meget gode og specielt meget engagerede debat – med at glæde mig over, at dansk teaterpolitik er sat på den politiske dagsorden, at regeringen er opmærksom på, at alle partierne er optaget af det og er imødekommende på lange stræk i forhold til de forslag, som vi har fremsat her i dag.

Jeg er meget enig med kulturministeren i, at vi som politikere lige præcis nu står over for nogle store nye udfordringer, fordi vi får et par store nye huse her lige om lidt. Det kræver selvfølgelig en stillingtagen til teaterlandskabet som sådant, og jo hurtigere den stillingtagen kommer, jo bedre vil klimaet være i vores teaterlandskab. For noget af det, som mange teatre frygter, ikke mindst her i Københavnsområdet, er, hvad der sker, når de nye huse kommer:

Kl. 16.05

Så jo tidligere, jo hurtigere ministeren, regeringspartierne rykker frem, jo bedre synes vi, det er. Derfor vil jeg godt appellere til ministeren om komme lidt mere frem i skoene, lidt op på beatet og måske lidt hurtigere med et konkret udspil, der kan sende signal om, at der ikke behøver at være den utryghed, som jeg fornemmer der er i teaterverdenen lige præcis nu.

Men tak til ministeren for relativt positivt medspil og også for at have sat det på sin egen dagsorden, selv om vi synes, det kom lidt sent, men bedre sent end aldrig. Så o.k. for det.

Til fru Ester Larsen vil jeg godt sige, at jeg stadig – men det kan vi jo arbejde videre med i Kulturudvalget – stiller mig meget tvivlende over for fru Ester Larsens og Venstres ræsonnement om, at støtten kun skal gå til det, der er succesområder, for hvordan man kan udpege det på forhånd? Man bestiller jo sit abonnement, før der overhovedet har været premiere, og før der har været premiere og forestillingerne har gået et stykke tid, ved man jo rent faktisk ikke, hvad der bliver succes eller fiasko. Så det er ikke helt lykkedes for mig at forstå endnu.

Men jeg vil også kvittere positivt over for fru Ester Larsen for den tilkendegivelse, som har været modsat det, fru Ester Larsen i diverse interview har givet udtryk for, nemlig at man ikke skulle støtte det, der ikke kunne klare sig på markedsvilkår. Hvis vi havde haft det synspunkt på området dansk film for nogle år siden, så var vi jo ikke gået ind og havde sat det så højt på den politiske dagsorden, brugt så mange penge på at generere talentmassen inden for filmen. Og nu spiller dansk film jo ikke bare på nationalt plan, men også på internationalt plan en markant rolle.

Baggrunden for, at vi har fremsat de her forslag, er faktisk en opfordring til partierne til at sige: Vi løfter hagen, vi sætter et højt ambitionsniveau, nemlig at vi vil have samme succes på teaterområdet om nogle år, som der har været på filmområdet.

Fru Louise Frevert har jeg sådan set givet mine bemærkninger, og der er lidt lang afstand imellem os. Den der meget snævre fokusering på resultatstyring og resultatkontrakter og sådan noget, og der er alt for mange teatre, og belægningsprocenterne er noget så nødvendige, det er vi direkte uenige i.

Derimod er vi meget enige i og meget glade for den konservative ordførers tilkendegivelser om enighed, om samarbejderne i teaterlandskabet, om administration, om repertoire, om det grundlag, vi træffer politiske beslutninger på, og at succeskriteriet for dansk teater ikke alene er belægningsprocenterne.

Fru Carina Christensen var lidt mere betænkelig, når det drejede sig om den del af vores forslag, der har med ledelsesstrukturen at gøre. Her vil jeg blot sige, at det jo ikke er udtryk for, at vi siger, at alle ledelser i dansk teaterliv generelt er amatøragtige og ikke er dygtige nok. Men det er vores opfattelse, at det ville være til gavn og glæde for teaterlivet som sådant, hvis man havde – præcis på samme måde, som man på Det Kongelige Teater – en kunstnerisk leder, en administrativ leder, der kan matche en mere professionel bestyrelse, som også har en bredere indsigt.

Kl. 16.10

Den misforståelse, der var med børn og unge i forhold til vores abonnementsordning, må vi jo arbejde videre med. Jeg kan også forstå på ministeren, at han ikke helt har forstået hensigten med vores forslag, nemlig at vi, når det drejer sig om abonnementsordninger, primært skal fokusere på børn og unge. Endvidere skal vi sikre alle teatre et økonomisk grundlag, hvor de både kan have en fornuftig ledelse og en kunstnerisk udvikling, og i det ligger altså også en sikring af vækstlaget for det enkelte teater. Derudover kommer så det vækstlag, der skal sikres via det nyetablerede kunstråd, som vi jo netop har vedtaget.

Hr. Ole Sohn, som har været nødt til at gå, vil jeg godt takke for den positive tilkendegivelse og sige, at hr. Ole Sohn i hvert fald har forstået forslaget så langt, at det netop har haft til hensigt at sætte fokus på at gøre det teater, vi har i dag, som på det meget store stræk er et ganske godt teater med masse af publikummer, endnu bedre. Altså et lidt højere ambitionsniveau end vi har haft indtil dette øjeblik.

Jeg har den samme bekymring, og det har jeg også givet udtryk for heroppe fra talerstolen nogle gange om, at de systemer, vi har i øjeblik-

ket, og den frygt, der ligger i miljøet, eller nervøsitet er måske et bedre ord, for, at man ikke kan få sine penge hjem, gør, at man lægger sig på den sikre midterbane, og det indsnævrer i virkeligheden det udbud og dermed indsnævrer det også den alsidighed, som teatrene skal byde befolkningen.

Til fru Bodil Kornbek vil jeg også sige tak for et meget engageret indspark her. Der, hvor Kristeligt Folkeparti tilkendegiver uenighed med forslaget, er jo, at vi meget klart siger, at vi ikke vil lukke teatre. Og det mener vi altså. Vi mener sådan set, at hvis vi hæver ambitionsniveauet, hvis vi gør det samme, som vi gjorde for dansk film for nogle år tilbage, så vil det måske vise sig, at der dårligt er teatre nok.

Dermed være ikke sagt, at man ikke kan organisere teatre på en ny måde. Vi er faktisk meget optaget af, at der skal spilles på de scener, vi har. Vi synes, det er utilfredsstillende, at man eksempelvis på Folketeatret lukker to scener. Vi synes, det er utilfredsstillende, at man på Gladsaxe Teater i perioder i teatersæsonen ikke spiller. Så vi er sådan set optaget af, at scenerne bruges. Hvordan vi så får organiseret ledelsen omkring det, jamen lad os snakke om det.

Vi er faktisk også optaget af at have nogle scener i København, som står til rådighed for det, jeg vil kalde trupper, altså ikke spejldertropper, vel, men skuespillertrupper eller for den sags skyld dansetrupper. Ligesom vi har spillesteder, hvor orkestre og bands kan komme ind, kunne man også forestille sig, at der var frie scener for grupper af skuespillere, der lavede noget selv. Det kunne vi måske bruge nogle af de scener til, som i dag ikke har så høje belægningsprocenter. Det er i hvert fald et tema, som vi efterfølgende har diskuteret, det er derfor, vi ikke har fået det skrevet ind.

Så alt i alt tak for en god debat til faktisk alle ordførerne. Vi har – og det er jeg da glad for, at også ordførerne har lagt mærke til – lagt meget arbejde i de her to beslutningsforslag.

Vi er helt bevidste om, at det ikke er en ny teaterlov, som er bundet sammen på alle led og kanter og sådan noget. Det hænger jo ganske enkelt sammen med, at vi ikke har et embedsapparat. Sådan er det at være i opposition, og det lever vi så i øvrigt glimrende med, for der er jo andre måder at få politikudvikling frem på.

Kl. 16.15

Men når vi har gjort så meget ud af det, hæn-ger det sammen med, at vi kerer os om teateret, og vi er bekymrede for teaterets udvikling som

dynamo for vores kultur, hvis vi ikke gør noget. Vi mener faktisk, at teaterets opgave er uvurderlig både for det enkelte individ og for samfundet som sådan. Det udfordrer; det skal stimulere; det skal provokere; det skal sætte tanker og følelser i gang; det skal bidrage til, at vi får værnet og udviklet vores sprog; det skal stimulere vores fantasi. Vi skal kunne spejle os i det rum, man sidder i, når man er i teateret, og finde nye forståelser, nye erkendelser i forhold til den samfundsudvikling, vi er i, og som ikke alle kan forstå. Og det skal være med til at give os en identitet som individ, som folk, så vi også er i stand til at flytte os i et internationalt samfund.

Det er vores opfattelse og min opfattelse, at det netop er ved hjælp af oplevelsen i et teaterum, hvor man kan sætte sig tilbage og blive provokeret, stimuleret, at man faktisk bedre bliver i stand til at forstå nye sammenhænge og få udvidet horisonten. Den har vi så hårdt brug for at få udvidet i den komplekse verden, som vi er i, og som bevæger sig hele tiden.

Derfor synes vi, at teateret er en helt uundværlig del af vores samfund, og det er derfor, vi gerne vil bruge penge på det. Vi vil gerne bruge flere penge på det, men vi har jo så også en økonomisk ansvarlighed. Vi tror i og for sig også, at den milliard, der allerede bruges på teateret, ville kunne bruges bedre. Det er vi sådan set ret overbeviste om.

Vi tror også på, at hvis vi fremmer vækstlaget og tør det nye og det eksperimenterende, så er der så meget talentmasse og så meget kraft i vores skuespillere, i vores sceneinstruktører, i vores dramatikere, i vores ledelse og teaterledelser, at vi virkelig ville kunne blive sat ikke bare på danmarkskortet, men også på verdenskortet på samme måde, som vi har gjort det med filmen, selv om man ikke på nogen måde kan sammenligne de to kunstarter.

Så tak for debatten, tak for bemærkningerne, tak for, at regeringen nu sætter toget på skinner, men lad det gerne køre lidt hurtigere.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er der to korte bemærkninger. Den første er fru Louise Frevert og derefter fru Ester Larsen – og så fru Bodil Kornbek. Så blev det tre.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Ja, teater er jo ikke en stationær genstand. Det er en genstand i konstant bevægelse, og den tager bestik af strømninger og tendenser og nye toner.

Derfor skal der også lige præcis tages højde for, at teateret ikke er stationært, i en ny teaterlov. Det er nemlig fuldstændig rigtigt.

Jeg tror bare, vi gør det ud fra forskellige forudsætninger og forskellige intentioner. Men vi er i hvert tilfælde enige om noget, og det er, at der skal en ny revidering til, der skal en ny teaterlov til, og der skal også ses på abonnementsordningen.

Men for at jeg kan være tryk i min videre færd frem i udvalgsarbejdet, vil jeg gerne spørge fru Jytte Andersen helt konkret om, hvad fru Jytte Andersen egentlig mener med hensyn til den kommercielle del af det og den mere såkaldt seriøse del af det. Hvis vi nu tager en genre som lystspil, så kunne vi f.eks. tage »Min kone spørger« på Privatteatret og det kunne være Holberg på Det Kongelige Teater, altså begge i lystspilgenren, hvor den ene del af det er hundrede procent statsstøttet og den anden del er hundrede procent ikkestatsstøttet. Sådan vil man kunne finde mange eksempler.

Så spørger jeg bare: Hvordan skal man kunne opstille kriterierne for de her genreopdelinger? En af de mest vigtige dele i denne diskussion er, hvor man sætter grænserne for de her genrer.

Det var bare ét eksempel. Jeg skal ikke komme med flere.

Og så har ...

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, undskyld. Vi var gået næsten 1 minut over tiden. Men jeg synes, det var så interessant.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Ja, det er nu ikke min agt, at vi skal køre debatten igennem en gang til. Men når jeg bliver tillagt nogle synspunkter, så er jeg næsten nødt til at korrigere dem.

Kl. 16.20

Fru Jytte Andersen siger på en og samme gang, at støtten kun skal gå til det, der på forhånd er succesområder, og bagefter bliver jeg bebrejdet, at jeg kun vil støtte det, der ikke kan klare sig på markedsvilkår.

Vi har to former for støtte. Vi har en abonnementsordning, og vi har produktionsstøtte. Når det drejer sig om abonnementsordningen, så er det meget vigtigt for os, at det er publikumspenget, og at det er publikum, der selv vælger.

Det, jeg advarer mod, er, at teaterdirektørerne vælger og siger: Vi vil ikke give abonnementsrabat til de stykker, som vi regner med går. Vi sam-

ler alle rabatterne til det, vi tvivler på. Det er den mulighed, jeg vil udelukke. Når man byder stykker ud i abonnementsrabat, så er det alle stykker, og så er det publikum, der vælger.

Og så har jeg et par gange refereret til produktionsstøtten til musicals, hvor jeg synes, det er betænkeligt, at en musical kan sættes op med 4 mio. kr. i støtte på det ene teater, mens den kører fuldstændig uden produktionsstøtte på et andet teater. Der synes jeg, vi skal ind og gøre os nogle overvejelser.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Når jeg taler om at lukke teatre, så er det ikke et udtryk for, at vi nu skal have mange færre scener. Men det var et udtryk for, at der nogle gange er noget, der skal afvikles, for at noget kan udvikles.

Det, jeg så hører på fru Jytte Andersen, er, at man ikke er så glad for at bruge udtrykket, at noget skal lukkes, men man vil gerne reorganisere nogle ting. Men jeg tror på, at hvis man vil styrke et vækstlag, hvis man gerne vil have noget eksperimenterende, en udvikling, så skal man ikke tro, at man altid kan få det inden for nogle meget fastlåste rammer. Og derfor mener jeg, det er vigtigt, at noget må lukkes ned, for at der kan komme noget nyt og dermed også den udvikling, som jeg gerne ser, og som også Socialdemokraterne giver udtryk for, at de ser.

Så vi kunne måske få en anden fælles forståelsesramme på det her område og så lege lidt med begreberne. Om det så skal hedde, at noget skal lukkes ned, eller man skal reorganisere osv., så kan vi i hvert fald være enige om, hvad målet er, og så kan vi så finde ud af de midler, der skal til for at nå et fælles mål.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Til fru Louise Frevert, som gerne vil være tryk: Nu er jeg jo ikke sat i verden for at gøre fru Louise Frevert tryk, vil jeg godt sige, tværtimod. Men alligevel synes jeg, der blev sat et underligt modsætningsforhold op, nemlig imellem det kommercielle og det seriøse, som om at det, der var seriøst, ikke kunne være underholdende, og det, der var kommercielt, ikke også kunne være underholdende og seriøst.

Det mener jeg sådan set slet ikke at vi som politikere er rustet til at forholde os til. Hvis vi var det, var vi jo sådan set smagsdommere, og jeg mener ikke, vi skal være smagsdommere. Jeg

mener, vi skal stille nogle krav om alsidighed, udbud og en kunstnerisk kvalitet. Og den kan for mig at se godt betyde, at man på et teater spiller musical. Der er jeg sådan set slet ikke uenig med fru Ester Larsen i spørgsmålet om, hvorvidt en musical kan spille den ene sæson på den ene type teater og den anden sæson på det andet. Det kan da godt virke ejendommeligt. Det vil vi da godt snakke om. Det er i hvert fald ikke det, der er kardinalpunktet, eller som for mig at se er uoverskueligt.

Men igen: Vi har sådan set selv i forslaget gjort meget ud af at lade være med at være smagsdommere. Når man er politiker, vil man jo godt sådan følge tingene helt til dørs, men man skal tage sig i det og sige: Nu træder vi tilbage, og så lægger vi ansvaret for, hvad der skal ske på vores teatre og vores scener, over på nogle andre. Det, vi bare skal være optaget af, er: Har det så kvalitet i, om man så må sige, den brede forstand? Er der udbud? Er der valgmuligheder? Spiller de for ensartede forestillinger, eller hvad gør de? Vi vil gerne have, de spiller mange forskellige forestillinger.

Og så vil jeg godt sige til sidst til fru Bodil Kornbek, at med hensyn til de frie scener kunne man bare som eksempel se, at når de to scener på Folketeatret ikke har spillet i denne her sæson, så kunne man jo godt have ladet noget eksperimenterende komme ind, noget nyt, for at kunne prøve noget af. Det er bare som eksempel.

Kl. 16.25

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 184: Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabsafbrydelse og lov om sterilisation og kastration. (Fosterreduktion, svangerskabsafbrydelse på privathospitaler og ophævelse af bopælskrav).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(FremSAT 12/3 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er som sagt ændringer til lov om svangerskabsafbrydelse med undertitlen fosterreduktion. Det lyder jo meget uskyldigt, begrebet fosterreduktion. Men det, der altså er tale om, er afbrydelse af liv.

Teknikken har jo medført, hvad mange betragter som fremskridt. Ved alle mulige kunstige midler kan man fremkalde graviditet, og nogle gange bliver det så det, som man med så smukt et ord kalder flerfoldsgraviditet. Det var måske heller ikke meningen, og så opstår der et ønske om at afbryde flere af disse svangerskaber, så man kan nøjes med et eller to fostre.

Der er altså ikke tale om abort, men der er tale om, at man ønsker at reducere antallet af svangerskaber – deraf udtrykket fosterreduktion. Det er naturligvis i høj grad et etisk spørgsmål, og derfor kan der også i Venstres folketingsgruppe være forskellige opfattelser, dog er der et meget stort flertal, der kan støtte dette forslag.

Vi har i Venstre sammen med andre partier, da vi var i opposition, været med til at pålægge justitsministeren at komme med et lovforslag, for disse spørgsmål, som altså er af etisk karakter, har jo været behandlet uden en egentlig retlig regulering, uden om Folketinget. Det er derfor i sig selv et retssikkerhedsmæssigt fremskridt, at der nu foreligger et lovforslag, som den tidligere justitsminister blev pålagt at komme med.

Når man ikke følger abortreglerne, men skæper reglerne for abort, så skyldes det naturligvis denne forskel i etisk vurdering, som jeg lige har gjort rede for. Vi er meget enige i Venstre om, at det her kun bør kunne finde sted, når det er medicinsk begrundet, og at der altså dermed stilles